

Duhovno vrelo

Tema broja | **Opremanje vjernika za službu**

Enrichment | A Journal
For Pentecostal Ministry

BROJ 12 | Proljeće 2008

BARRY J. MEGUIAR

Neka moj narod raste

03

Zašto mnoge crkve imaju eksplozivan rast, a druge ne?

RICK WARREN

Pretvaranje slušateljstva u vojsku

05

Naučite strategije vođenja vojske ljudi za bolju službu Bogu.

DR. ANTHONY D. PALMA

Ispunjeni Duhom

08

Prvi dio: Hermeneutika, starozavjetna obećanja i alternativna terminologija.

DR. RICHARD DOBBINS

Skriveni osjećaji srca

12

Kako pomoću svojih skrivenih osjećaja postati mudriji vođa?

DR. RICHARD DOBBINS

Kreativno rješavanje crkvenih sukoba IV

15

Sposobnost ostvarivanja kompromisa u cilju rješavanja sukoba.

WILLIAM P. FARLEY

Charles Finney: Kontroverzni evangelikator

17

Priča o jednom od najpoznatijih evangelizatora svih vremena.

Niz teoloških članaka namijenjenih pastirima i duhovnim radnicima.

Uravnotežen život u potrazi za izvrsnošću u službi

Riječ uredništva

PIŠE:
Mike Chandler

Prije nekoliko godina dok smo živjeli u državi Malawi, imali smo crnu labradoricu koja se zvala Cholo. Ona je živjela da bi nam ugodila! Često bi sjedila ispred ulaznih vrata pogledavajući u kuću ne bi li nekako ugledala koga iz obitelji. Toliko nam je željela ugoditi da ju je bilo vrlo lako dresirati. Mogao sam joj narediti da ode na prvi kat u našu spavaću sobu i da mi donese papuče! Kad bi ih donijela, obično bi bile potpuno mokre od sline, ali ona je bila tako sretna što je to mogla učiniti. Ona je učinila više od onoga što se tražilo od nje kako bi zadobila moju ljubav i naklonost.

Izveštaj o Iliji i Elizeju (2 Kr 2,1-14) daje nam primjer o čovjeku (Elizej) koji je bio spreman ići dalje od onoga što je njegov učitelj (Ilija) tražio. Tri je puta Ilija tražio od njega da ostane na nekom mjestu, no Elizej je inzistirao da ide s njim. On je toliko žarko želio ostati s Ilijom do samoga kraja kada je ovaj u vihoru bio uznesen na nebo. Radi svoje ustrajnosti nagrađen je duplom mjerom Svetoga Duha. U našem osobnom putovanju kroz život mi možemo stići do raja, ali

ipak ostati bez one punine koju nam Bog želi dati u ovom životu. Istu stvar možemo reći za naše raznovrsne službe. Mi moramo dati sve od sebe! Jednom sam, kao mladi propovjednik, dao kompliment Charlesu Crabtreeju za izvrsnu poruku koju je propovijedao. Odgovorio mi je riječima: „Radio sam na njoj.“ Uistinu i jest... i bio je jedan od najboljih propovjednika koje sam ikada slušao.

Kada sam bio mali dječak (bilo je to davno) moj me otac upoznao s nekoliko popularnih američkih sportova i pritom posebno naglasio da uvijek moram dati sve od sebe. Govorio bi da uvijek kad treniram ili igram utakmicu, dam 110 %. Naučio me da je davati sve od sebe važnije od toga jesam li pobijedio ili izgubio utakmicu.

U ovom životu koji imamo, mi moramo pružiti ono najbolje, a s druge strane naći onu finu ravnotežu između naše radne etike i vremena potrebnog za naš odmor i obitelj. Mi definitivno želimo biti ljudi koji daju svoje najbolje Bogu i Njegovom djelu, ali također održavajući takav životni stil koji će našoj obitelji osigurati kvalitetno vrijeme zajedništva kao i potreban fizički i emocionalni odmor. Moj prijatelj Scott Smith mi je jednom kazao kako je redovito postio jednom tjedno, kao i koristio jedan dan tjedno za odmor... i nije siguran koji je bio važniji. Radi

svoje obitelji i radi svog emocionalnog i tjelesnog zdravlja, moramo naći ravnotežu koja nam odgovara i u isto vrijeme biti ljudi koji daju sve od sebe za Boga. To nije lak zadatak, ali Sveti Duh nas može dovesti do duhovnog i tjelesnog sklada.

Jesam li ja uvijek davao 110 % za Boga, donosio najbolje odluke u životu i između svoje službe, obitelji i odmora uspostavio ravnotežu? Nažalost ne... ali hvalim Boga za Njegovu milost! Zahvaljujem Mu da naš život počinje iznova svakoga jutra! U godinama službe naučio sam da moram odrediti tempo. Stalno tražim ritam koji osobno trebam u toj finoj ravnoteži između davanja Bogu onog najboljeg dok istovremeno brinem za svoju obitelj i svoje tjelesno zdravlje. Previše je velikih Božjih muškaraca i žena iz prošlih probuđenja završilo tako da su sagorjeli ili doživjeli neuspjeh u svojim kasnijim godinama.

Ozbiljno razmislimo o ovim stvarima, odlučujući da ćemo tražiti izvrsnost u svojoj službi i predanju Bogu, istovremeno se brinući za svoju obitelj i tijelo. Imamo samo jedan život na raspolaganju! Pazite na sebe kako bi mogli Bogu dati ono najbolje!

Mike Chandler je dugogodišnji misionar Assemblies of God. Trenutno sa suprugom Lynne služi u Hrvatskoj pri EPC.

Duhovno vreló

Broj 12, PROLJEĆE 2008., godina III

Izdaje Evangeoska pentekostna crkva u Republici Hrvatskoj, 10 000 Zagreb, Kosirnikova 76 - HR

EPC

Za izdavača | mr. Damir Špoljarić
Glavni urednik | Goran Punda
Urednički kolegij | Damir Špoljarić, Danijel Berković, Bill Williams
E-mail | epcrh@zg.htnet.hr

Adresa uredništva | Kosirnikova 76, Zagreb, Hrvatska
Tel/fax | (+385) (0)1 3700 966
Žiro račun | 2484008-1102587701
‘Izvori’, kršćanski nakladni zavod, Cvjetkova 32, Osijek

Prijevod | Ljubinka Jambrek
Lektura | Antonija Kovačević
Grafičko oblikovanje | Desni klik
Tisak | Top Dan d.o.o.

Izlazi tromjesečno / © 2005 Glavno vijeće Assemblies of God, SAD u suradnji s Life Publishers ISSN: 1845-3414 LE07C02457

Neka moj narod raste

BARRY J. MEGUIAR

Pastori su općenito kušani procjenjivati duhovno zdravlje ljudi po onome što opažaju na crkvenim konferencijama. Živahna bogoslužja, pune klupe, velik odaziv ljudi za molitvu ispred propovjedaonice i prihod koji obilno puni budžet smatraju se uvjerljivim dokazom da Bog radi velike stvari u srcima ljudi. No, je li taj oblik vidljive procjene uvjerljiv?

Kako to da imamo tako mnogo energičnih štovatelja na bogoslužju nedjeljom ujutro, a mnoge su crkve skoro prazne nedjeljom uvečer? Trebamo li to prihvatiti kao nusproizvod našega ubrzanog društva ili je to pokazatelj većeg problema?

Zašto neke crkve u i izvan SAD-a doživljavaju eksplozivni rast, a druge ne? Čini se da nastaje jasna razlika kada laici prestanu biti promatrači i počnu sudjelovati u službi – izvan crkvenih zidova.

ZAPOVIJED ILI OPCIJA ZA SLUŽENJE?

S više od polovice ukupnog broja pripadnika crkve Assemblies of God (u svijetu)

koji trenutno žive u Brazilu, crkva u toj zemlji predstavlja snažan uzor probuđenja. U časopisu Pentecostal Evangel od 9. studenog 1997. Terry Johnson bio je upitan: “Što mogu američki kršćani naučiti od brazilskih kršćana”? Njegov je odgovor bio:

“Biti svjedoci, evangelizirati i moliti. Životi brazilskih kršćana ispunjeni su molitvom, i oni koriste svaku moguću priliku za svjedočenje... To je razlog zašto crkva u Brazilu postojano raste. Oni uvijek evangeliziraju i dovode nove obraćenike u crkvu učeći ih da i oni evangeliziraju. I dalje je naš naglasak na evangeliziranju i motiviranju crkve da evangelizira.”

Važno je zamijetiti da se od brazilskih kršćana obično očekuje da evangeliziraju bez obzira na njihove osobne darove i talente ili druge odgovornosti u crkvi.

Kakva suprotnost u odnosu na uobičajeno mišljenje ovdje u SAD-u. Mi smatramo da je evangelizacija opcija za službu za laike podjednako kao i pjevanje u zboru ili služenje u crkvenom odboru. Zapravo, laičko evangeliziranje se često smatra službom onih koji ne mogu zauzeti cjen-

jenije službe u crkvi. Laici često promatraju evangelizaciju u kontekstu dušobrižničke skupine koja prihvaća posjetitelje koji dolaze po prvi puta. Ne bismo trebali biti iznenađeni izostankom crkvenog rasta u Americi kad su mnogi zanemarili naš sveopći poziv biti sol i svjetlo u mračnome i pokvarenom svijetu.

Bog svakome zapovijeda da bude aktivno uključen u osobnu evangelizaciju iz dva razloga: 1) Prioritet osobnog dijeljenja naše vjere s drugima drži nas, kao laike, na koljenima, u Riječi i u crkvenim službama. 2) Osobno dijeljenje vjere pomaže u ispunjavanju Velikog poslanja.

MOJE ISKUSTVO

Kao laik, mogu vam reći kako je sasvim moguće biti redovit posjetitelj, služiti u odboru, pjevati u zboru, biti dobar upravitelj i čak ići na misijska putovanja – i biti bez radosti. Iskusio sam to mnogo puta pitajući se gdje je otišla moja radost i kako ju mogu vratiti natrag. Ponekad sam pak bio pun radosti i uvjeren kako ju nikada više neću izgubiti. U čemu je bila razlika? U oba sam slučaja redovito odlazio u crkvu, služio i darežljivo davao. U oba su me

Novi zavjet nalaže svakom članu uključiti se u djelovanje kršćanske zajednice i osobno svjedočenje. Bez mobiliziranog članstva, bit će malo uspjeha u pastoralnom služenju.

slučaja ljudi u crkvi visoko cijenili, iako sam se u sebi kolebao između dvije različite osobe. Tek je nakon dugog vremenskog razdoblja odgovor postao očigledan. Bez iznimke, periodi kad je moja radost bila potpuna, bili su periodi kad sam dijelio svoju vjeru. Osobno dijeljenje moje vjere učinilo je tu razliku! Isus je rekao: "Ovim se proslavlja Otac moj: da donosite mnogo roda i da budete moji učenici. ... To sam vam govorio da moja radost bude u vama i da vaša radost bude potpuna" (Iv 15,8,11). To je i moje iskustvo.

KAKO ZADRŽATI PUNINU RADOSTI

Prvo djelo novoobraćenika je automatsko dijeljenje njihove vjere sa svima koji ih okružuju. Rečeno je: "Uvijek možeš zamijetiti nove kršćane; oni imaju toliko gorljivosti, ali proći će ih". Moramo si postaviti pitanje: Zašto očekujemo da novi kršćani izgube svoju gorljivost kao rezultat duhovne zrelosti ili kulturnih očekivanja? Čini se da to ne vrijedi za kršćane u Brazilu. A naše su rastuće crkve ovdje u Americi pune ljudi koji odvažno dijele svoju vjeru tijekom tjedna, oduševljeno pozivajući ljude da dođu u crkvu (vidi izdvojeni tekst Mobiliziranje članstva). Bog nam je obećao da će naša radost ostati potpuna sve dok osobno dovodimo ljude Gospodinu. Čuju li naši laici tu poruku? Odlaze redovito u crkvu i doimaju se odgovornima. No, poznaju li radost služenja Gospodinu koja dolazi od svjedočenja o njemu? U časopisu Christianity Today od 8. prosinca 1997. Billy Graham je rekao:

Kršćanin koji propušta pokazivati Kristovu ljubav za čovječanstvo kroz sućut, ne živi život potpunog učenitva. Isto tako, kršćanin koji ne pokazuje Kristovu ljubav za čovječanstvo kroz verbalno svjedočenje, ne živi u potpunosti kao pravi Kristov učenik. Predugo smo pretpostavljali kako je evangelizacija područje samo za nekoliko profesionalaca ili zadatak koji može obaviti sam pastor. Takvo stajalište nije vjerno Novome zavjetu, niti je realistično ako se želimo suočiti s izazovima nadolazećih desetljeća. Zadatak je jednostavno preobiman.

U ranim godinama našega rasta u SAD-u, svećenstvo i laici aktivno su dijelili svoju vjeru i naviještali evanđelje. Bili smo revnosna crkva. Zajedno s našim rastom, međutim, došla su i povećana umijeća našega svećenstva. To je doprinijelo smanjivanju prepoznatljive vrijednosti laika koji

su naviještali evanđelje. Vremenom to je dovelo do preusmjeravanja aktivnosti laika u prijeko potrebnu infrastrukturu naših rastućih crkava.

Danas se, uglavnom, manje očekuje od laika da dovode ljude Gospodinu. Mnogi kršćani laici ne osjećaju osoban teret evangeliziranja nespasenih ljudi koji ih svakodnevno okružuju. Kad laici ne osjećaju osobnu odgovornost dijeljenja svoje vjere, teško je očekivati da će donijeti roda i biti radosni; postat će ravnodušni i apatični, neredoviti u dolaženju u crkvu, lako izazvani na kritiziranje i otvoreniji za teške grijehove.

Laici su često dvolični kad se radi o njihovom kršćanskom življenju. U crkvi mogu biti darežljivi davatelji i aktivni sudionici koje pastor vrlo cijeni. No, mnogi i ne pomišljaju na službu izvan crkve. Mnogi ljudi znaju kako izgledati pobožno unutar crkve.

Svi znamo da crkvu ne čine cigle i žbuka, već ljudi. Izoliranje našega kršćanskog iskustva i govora samo unutar crkve onemogućava da svijet čuje našu poruku. Međutim, kad svoju vjeru živimo izvan crkvenih zidova, možemo promijeniti naš svijet.

John Maxwell prispodobljuje naše živote s nogometnom igrom, a naše crkve s okupljalištem gdje se dogovara igra. On ističe kako većina kršćana nikada ne izlazi iz okupljališta da bi igrali igru. U Americi postoji preko dva milijuna laika koji prosječno imaju sedam značajnih razgovora s nekršćanima svakoga tjedna.

Rast crkve nakon Pentekosta ne bi bio moguć da učenici nisu dodijelili neke zadatke službe članovima zajednice s odgovarajućim duhovnim darovima. Zajednica je prihvatila tu viziju odabravši sedam Duhom ispunjenih ljudi kao pomoć učenicima u služenju.

S tih četrnaest milijuna ljudi pod izravnim utjecajem laika kršćana svakoga tjedna, imamo potencijal promijeniti nebrojene živote i evangelizirati naš svijet.

Obećanje laicima je punina radosti koja će se obnoviti kad počnu osobno dijeliti svoju vjeru. A sve što trebamo da bi se to dogodilo je da pastori pomognu laicima vidjeti same sebe kao crkvu - izvan zidova.

Barry J. Meguiar

Predsjednik i CEO Meguiar's Inc. u Irvine-u, Kalifornija.

Mobiliziranje članstva

Lokalna će crkva rasti proporcionalno s voljnošću mobiliziranja svojega članstva u trajno evangelizacijsko djelovanje. Virus neuključivanja dostiže posljednji stadij crkvenog života kad vodstvo propusti obučiti laike za pozitivno kršćansko služenje.

Isus je mobilizirao svoje sljedbenike poučavajući ih načelima kraljevstva i šaljući ih u misijsko djelovanje. Isus nije samo poslao dvanaestoricu u misiju, već je tom broju nadodao i sedamdeseticu (vidi Lk 20,1-20). Po njihovu povratku osobno je proanalizirao njihove uspjehe i slabosti kako bi mogli povećati svoje umijeće u osobnom služenju i vjernicima i nevjernicima.

Rast crkve nakon Pentekosta ne bi bio moguć da učenici nisu dodijelili neke zadatke službe članovima zajednice s odgovarajućim duhovnim darovima. Zajednica je prihvatila tu viziju odabravši sedam Duhom ispunjenih ljudi kao pomoć učenicima u služenju.

Očigledno je da Stjepan i Filip, dvojica od sedmorice izabranih, nisu ograničili svoje služenje samo na pomoć oko stolova i dodjelu hrane udovicama. Filip je nadišao

rasne prepreke propovijedajući Samarijancima i krštavajući Etiopljanina. Stjepan je pak činio znake i čudesa među ljudima i javno branio svoje postupke. Zbog toga je postao prvi mučenik.

Prvi redovi moralne i duhovne bitke i dalje pripadaju laicima. Međutim, često im nedostaje djelotvorno svjedočanstvo, sve dok nisu vođeni, upućeni i nadahnuti.

Crkve nikada neće moći razviti djelotvorne službe domaćica, ratara, trgovaca i obrtnika samo javnim pozivom. One

će postići djelotvorno služenje laika oslobađajući pastoralno vodstvo da mobilizira laike za služenje. Bez opremanja "svetih za djelo služenja" ne možemo opravdati pastoralno zvanje i denominacijsko djelovanje (Ef 4,12).

Novi zavjet nalaže svakom članu uključiti se u djelovanje kršćanske zajednice i osobno svjedočenje. Bez mobiliziranog članstva bit će malo uspjeha u pastoralnom služenju.

Wayne M. Warner

Battle Creek, Michigan

Pretvaranje slušateljstva u vojsku

RICK WARREN

Svake godine naša crkva održava nekoliko konferencija za obuku pastora i crkvenih vođa. Te konferencije obično privuku oko 3500 vođa na pet dana u našu crkvu i zahtijevaju ogromnu logističku pripremu. Ulažu se doslovno tisuće sati služenja dobrovoljaca. Bez vojske laika koji služe naša crkva nikada ne bi mogla ponuditi te događaje.

Nedavno je skupina od nekoliko stotina ushićenih dobrovoljaca došla sa željom pomoći oko priprema za konferenciju. Neki su koristili svoj odmor da bi pomogli; drugi su reorganizirali svoje radno vrijeme kako bi pomagali u sastavljanju paketa, pripremi oznaka s imenom, postavljanju stolova i stolica, posluživanju hrane i čišćenju. Dobrovoljka Barbara sažela je stav skupine: "To je izvrstan način susresti ljude i služiti Gospodinu. Nikada ne bismo mogli učiniti dovoljno za svoju crkvenu obitelj".

Što motivira ljude za požrtvovno služenje kroz njihovu crkvu? Što trebaju od vas da bi mogli krenuti u služenje? Nije dovoljno samo nadati se i maštati da će se ljudi uključiti. Vašoj je crkvi potrebna ciljana strategija za vođenje ljudi dubljem predanju i većem služenju Kristu.

Naša je crkva opunomoćila za služenje više od 4000 laika kroz strategiju koja uključuje postojanu komunikaciju, praktičan proces i jednostavnu strukturu. Vaša crkva može upotrijebiti te iste elemente za mobiliziranje članova za služenje.

PRENOSITE VIZIJU

Početna točka je ulaganje vremena u poučavanje članova o

onome što Biblija kaže zašto bi trebali služiti (vidi izdvojeni tekst Zašto upotrijebiti moj život za služenje drugima?). Postavite temelj na proučavanjima, u porukama, seminarima i kućnim

proučavanjima Biblije. Nikada ne biste trebali prestati poučavati o tome koliko je važno da svaki kršćanin ima službu. Služenje i davanje su prepoznatljive karakteristike kristolikog stila življenja (vidi Mk 10,45). Biblija tvrdi kako je odgovornost svakoga člana služiti, a pastorov je zadatak opremiti ih za služenje (vidi Rim 12,1-8; Ef 4,11.12). Kad netko shvati, Ja sam sluga Isusa Krista, to je iskustvo koje mijenja život. Svi vjernici, ne samo pastori, trebaju iskustvo punine zbog služenja Bogu mijenjajući živote drugih. To će u potpunosti promijeniti njihov stav.

Primjerice, u crkvi imamo čovjeka po imenu Van koji pozdravlja ljude na ulazu u crkvu i nadaren je za prihvatanje onih koji dolaze po prvi puta. Ken, koji je Židov, došao je u crkvu sa svojom suprugom. Posjetili su nekoliko crkava tražeći gdje će se osjećati ugodno. Kod svog prvog posjeta našoj crkvi iskazana mu je dobrodošlica. Van je stisnuo ruku Kenu, pogledao ga ravno u oči i rekao: "Zaista mi je drago što ste došli". Godinama kasnije Ken je objasnio: "Nitko mi do tada nije iskazao dobrodošlicu u crkvi. Obično smo tiho ušli i izašli". Danas je Ken vjernik i dragocjen vođa u našoj crkvi. Zbog Vanove jednostavne službe iskazivanja dobrodošlice ljudima, Ken svjedoči kako je dolazio u crkvu svake nedjelje i s vremenom upoznao Krista. Ovaj primjer potvrđuje pretpostavku kako ne postoje beskorisni dijelovi Tijela i nevažne službe.

PRIPREMITE POSTUPAK ZA STUPANJE U SLUŽBU

Uvođenje članova u službu trebalo bi biti trajan proces koji je usredotočen na jačanje ljudi, a ne na popunjavanje položaja.

Ako ste ozbiljni u namjeri da mobilizirate svoje članove za službu: morate pojednostaviti strukturu. Jedan od glavnih razloga zašto mnogi crkveni članovi nisu aktivni u službi je taj što su preokupirani pohađanjem sastanaka i stoga im nedostaje vrijeme za stvarno služenje.

Nikada ne ustanovimo službu, a zatim je pokušavamo popuniti. To ne funkcionira. Vaš će postotak uspjeha u uvođenju ljudi u službu biti daleko veći ako se usredotočite na jedinstveni, Bogom-dani "kroj" pojedinca, a ne na potrebe institucije. Naš proces uvođenja ljudi u službu uključuje šest koraka:

Prvi korak: Pohađanje tečaja 301: Otkrivanje moje službe. Ovaj je tečaj jedan od četiri tečaja koji tvore naš Life Development Process (Proces razvoja življenja). Svakoga mjeseca nudimo svoje osnovne tečajeve – 101: Otkrivanje članstva, 201: Otkrivanje duhovne zrelosti, 301: Otkrivanje moje službe i 401: Otkrivanje moje misije.

Ta četiri tečaja održavamo istodobno svake druge nedjelje popodne. Svaki se tečaj nadovezuje na prethodni. Pribavljamo večeru i programe za djecu kako bismo ljudima olakšali dolazak.

Na tečaju 301 poučavamo ono što Biblija kaže o služenju, koje su mogućnosti za služenje na raspolaganju te o DSSOI koncepciji. DSSOI je akronim koji sam smislio, a koji označava duhovne darove, srce, sposobnosti, osobnost i iskustva.

DSSOI proces pomaže osobi odrediti koja bi trebala biti njezina služba. Svaka je osoba od Boga stvorena ili oblikovana na jedinstven način kako bi činila određene stvari.

Određivanjem i razumijevanjem pet DSSOI čimbenika, možemo otkriti jedinstveni način na koji Bog želi da mu služi svatko od nas.

Drugi korak: Odluka za služenje u nekoj službi i sklapanje zavjeta za služenje. Ljudi žele biti posvećeni nečemu što daje značajnost njihovu življenju.

Prihvaćaju odgovornosti koje životu daju smisao i privlači ih poticajna vizija.

Treći korak: Ispunjavanje osobnog DSSOI upitnika. To je jednostavan obrazac koji pomaže ljudima da ozbiljno shvate da ih je Bog stvorio jedinstvenima. Upitnik sadrži pitanja koja obuhvaćaju svaki od pet elemenata DSSOI: Koje duhovne darove smatrate da imate? Za koga ili što imate srce ili žar? Kada biste znali da nećete promašiti, što biste svojim životom učinili za Boga? Koja umijeća i sposobnosti imate? Kakvu osobnost imate? Kakav je bio vaš duhovni put? Kakve ste vrste iskustava imali u školi, na poslu i u službi? Kakva ste bolna životna iskustva imali kojima biste mogli nekoga ohrabriti?

Četvrti korak: Osobni razgovor s jednim od vođa u DSSOI službi. Mi smo obučili pojedince koji služe kao savjetnici za odabir službe. Njihov je zadatak pomoći ljudima odrediti tri ili četiri moguća područja službe. Ljudima je potrebna individualna pozornost i vodstvo dok pokušavaju otkriti svoju službu. Rezultat dobrog odabira službe je plodonosnost, samo pohađanje tečaja to neće postići.

Peti korak: Susret s voditeljem službe za koju ste zainteresirani. Svaka od 150 različitih službi u našoj crkvi određuje nekoga tko bi prihvaćao nove dobrovoljce i objašnjavao im sve o službi za koju se zanimaju.

Šesti korak: Javno ovlaštenje na sas-

iscrpljujuća obuka može izmučiti ljude prije nego što se uključe. Želimo da odmah zaronu dok su još vrlo motivirani za učenje.

Odluka za služenjem u određenoj službi nije napisana na kamenu. Ako ljudi shvate da ne mogu služiti jednako dobro kao netko drugi ne osuđujemo ih ako odustanu. Potičemo ih da nastave tražiti svoje prikladno mjesto. Mnoge knjige o duhovnom vodstvu kažu: «Otkrij svoje duhovne darove i tada ćeš znati koja je tvoja služba». Mi vjerujemo da je potpuno obrnuto: Okušaj se u različitim službama i otkrit ćeš svoje darove.

SMANJITE ODRŽAVANJE KAKO BI POVEĆALI SLUŽENJE

Ako ste ozbiljni na namjeri da mobilizirate svoje članove za službu: morate pojednostaviti strukturu. Jedan od glavnih razloga zašto mnogi crkveni članovi nisu aktivni u službi je taj što su preokupirani pohađanjem sastanaka i stoga im nedostaje vrijeme za stvarno služenje.

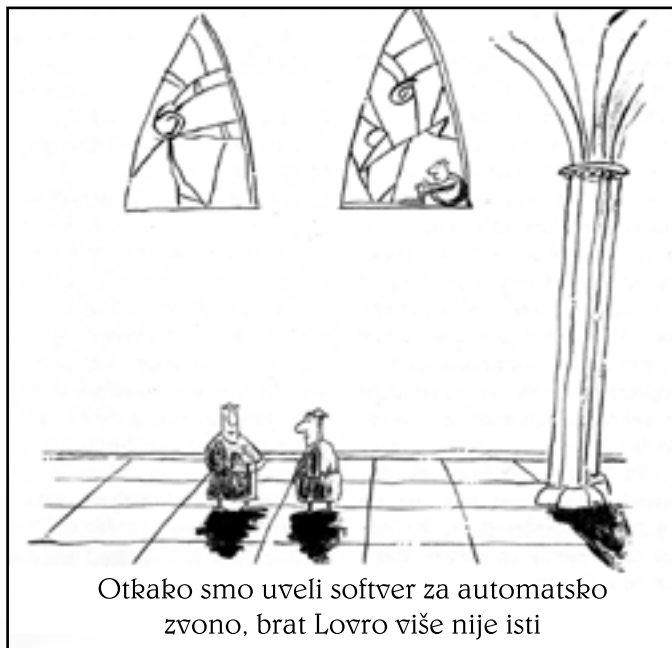
Najvrjednije što ljudi mogu dati vašoj crkvi je njihovo vrijeme. Ako muškarac ili žena dođu k meni i kažu: «Pastore, četiri sata tjedno mogu služiti u crkvi», sigurno ih neću uključiti u neki odbor.

Odbori razgovaraju, službe rade. Odbori raspravljaju, a službe djeluju. Odbori održavaju, dok službe služe. Odbori razgovaraju i razmatraju, a službe služe i brinu.

Odbori razmatraju potrebe, a službe ispunjavaju potrebe. Moramo maksimalno smanjiti održavanje kako bismo povećali vrijeme za služenje. Održavanje je crkveni rad: budžet, zgrade i organizacijski poslovi. Služenje je rad crkve. Što više uključujete ljude u odluke o održavanju, to više ih odvajate od služenja.

U našoj crkvi nemamo ni jedan odbor. Međutim, imamo 150 različitih laičkih službi. Broj se udvostručio u prošle tri godine. Naši plaćeni zaposlenici bave se održavanjem, a laici u službi cijene to što je vrijeme koje doniraju posvećeno stvarnom služenju.

Tijekom reorganiziranja struktura bolje je izbjeći glasovanje za vodeća mjesta u službama. Postoji nekoliko dobrih razloga za to. 1) Onemogućava nadmetanje osobnosti i privlačenje ljudi koje zanima samo moć i prestiž. 2) Daje vremena novim službama za polagani razvoj, po-dalje od izloženosti javnosti. 3) Novim članovima daje priliku da se brže uključe.

tanku SALT-a. SALT, skraćenica od Saddleback Advanced Leadership Training (Napredni program za obučavanje vodstva) najvažniji je sastanak u našoj crkvi. To je središnji dio našeg programa za obučavanje laika za službu. Taj dvosatni sastanak uključuje štovanje, prepoznavanje svih službi, svjedočanstva s terena i crkvene vijesti. Povrh toga, predstavljamo Giant-Killer priznanje (Priznanje pobjede nad divom) laiku u službi koji je riješio najveći problem u prethodnom mjesecu. Ja poučavam o vrednotama, viziji, karakternim kvalitetama vodstva ili umijećima potrebnima za službu. Te pouke za obučavanje nazivaju se Lekcije o vodstvu i dostupne su na kasetama. Tijekom ovlaštenja zamolimo laike u službi da ustanu i pozovemo sve koji su već uključeni u službu da polože ruke na njih i mole za njih.

Nakon savladavanja tih šest koraka ljudi počnu odmah služiti. Ne preopterećujemo ih obukom za probno služenje. Dugotrajna,

4) Olakšava smjenjivanje ljudi koji bi promašili u nekoj službi.

Izbjegavanje glasovanja za određene položaje u službama također vam omogućava da se brže odazovete vodstvu Duha Svetoga. Jednom mi je došla jedna žena i rekla: «Trebamo službu molitve».

Rekao sam joj: «Slažem se. To ste vi».

Ona je rekla: «Ne trebam li biti izabrana ili proći proces provjere?»

Zamišljala je kako najprije treba preskočiti različite prepreke.

Rekao sam joj: «Naravno da ne. Samo objavite u crkvenoj brošuri sastanak za okupljanje i započnite.» Učinila je tako.

Ne biste trebali glasovati o tome treba li osoba koristiti darove koje joj je Bog dao u Kristovu tijelu ili ne. Siguran sam da uviđate kako je radikalna ovaj pristup. U tipičnoj crkvi članovi se bave održavanjem (administracijom) crkve, a pastor treba služiti u svemu. Nije čudo da

crkva ne može rasti. Postoji usko grlo.

Tajna motiviranja ljudi za služenje tijekom duljeg vremena je u tome da im dopustite vlasništvo u službama koje vrše. Dopustite da ljudi koji vode određene službe sami donose svoje odluke, bez mnogo miješanja vašeg odbora. Kada date autoritet s odgovornošću, zadiviti će vas kreativnost ljudi. Ljudi prihvaćaju odgovornost. Očekujte najbolje od svojih ljudi, i povjerite im službu. Dajte im izazov, dajte im kontrolu, i dajte im zaslugu.

ZAKLJUČAK

U ovome sam članku upotrijebio izraz laička služba i laik koji služi kako čitatelji ne bi pomislili da govorim o plaćenim zaposlenicima. Iskreno, ne volim izraz laik u službi, zato jer može podrazumijevati građanstvo drugog reda ili nekompetentnost. Biste li htjeli da vas operira liječnik laik ili brani odvjetnik laik?

U biblijskoj crkvi postoje samo sluge. One koji nam služe besplatno trebali bismo poštivati jednako kao i one koji su plaćeni za svoje služenje.

Uvijek pazite da ljudi znaju koja je vizija službe. Pokažite im koliko su važne njihove službe. Kad uvodite druge u službu, naglasite vječnu vrijednost služenja u Isusovo ime. Vizija motivira ljude. Krivnja i pritisak ih obeshrabruju. Pomozite ljudima da vide kako ulazu u vječnost i da nema većeg cilja od Božjega kraljevstva. Najskrivenija crkvena tajna je da ljudi žele dati doprinos – učiniti nešto značajno sa svojim talentima. Crkva koja to razumije i svakome članu daje priliku izraziti svoj DSSOI u službi, doživjet će zadivljujuću živost, zdravlje i rast.

Rick Warren

Pastor i osnivač Saddleback Valley Community Church, Mission Viejo, Kalifornija

Zašto upotrijebiti svoj život za služenje drugima?

- Stvoren sam za služenje. Ovdje sam s razlogom (Ef 2,10).
- Spašen za da bih služio. Nisam dobio spasenje samo da bih sjedio, upijao i kiselio se (2 Tim 1,9).
- Pozvan sam u službu. Ako tvrdim da sam kršćanin, tada sam pozvan u službu (Gal 1,15).
- Obdaren sam za služenje. Bog mi nije dao talent da bih ga tratio na sebe (1 Pt 4,10).
- Zapovjeden mi je služiti drugima. Kakav razlog još trebam? Služenje nije opcija (Mt 20,26-28).

- Služenje potvrđuje da pripadam Kristu. Kad sam postao kršćanin Isus je dobio još jedan par očiju kojima će gledati, još jedan par ruku za raditi i još jedno srce za voljeti ljude (Rim 7,4).
- Moja crkvena obitelj treba moje služenje. Potreban sam. Neophodan sam. Ako ne učinim svoj dio u Kristovu tijelu ostali će biti zakinuti (1 Kor 12,27).
- Služenje drugima je način služenja Bogu. Ne mogu reći da ljubim Boga, ako u nijednoj službi ne služim drugima (Kol 3,23,24).
- Služim, zato što sve dugujem Kristu.

Kad pomislim što je sve Isus Krist učinio za mene, u usporedbi s tim blijedi sve što mogu učiniti za njega (Rim 12,1).

- Služim, zato što služenje čini život značajnim. Ako ću svoj život posvetiti nečemu, neka to bude nešto što će opstati. Želim živjeti za cilj koji je iznad mene (Mk 8,35; 1 Kor 15,58).
- Odgovarat ću za svoje služenje. Bog će me upitati: «Što si učinio s onim što sam ti dao»? (Rim 14,12).
- Služim zato jer ću biti nagrađen za vječnost. Bog će nagraditi moje služenje, a ne moj status (Mt 25,23; Iv 12,26).

Vjernik – učenik – radnik

OLIVER BULJAT

On “dade” jedne za apostole, druge za proroke, jedne opet za evanđeliste, a druge za pastire i učitelje da opremi svete za djelo služenja, za izgrađivanje Tijela Kristova dok svi ne prispijemo do jedinstva vjere i spoznaje Sina Božjega, do čovjeka savršena, do mjere uzrasta punine Kristove. Ef 4:11-13

Četrdeset dana je prošlo od kada se Sin Čovječji vratio iz boravišta mrtvih. Tih dana ukazivao se svojim učenicima i govorio im o Božjem Kraljevstvu. Sva vlast

na nebesima i na zemlji predana je Njemu. U početku stvaranja odlučeno je u odnosu Oca i Sina da otkupljena ljudska bića budu najveća radost Sina (Izr 8:31). Sin je milina Očevog srca, a Sinovi učenici milina su Njegovog srca. Kao što Otac uživa prebivajući u Sinu, tako i Sin uživa u Njegovim učenicima (Iv 17:22). Tako je cilj istinskog Sinovog učenika postići da njegov Rabbi uživa u njemu.

U Isusovo vrijeme riječ učenik koju je On upotrebljavao imala je posebno značenje, a Isus niti jednom riječju nije navijes-

tio kako će se to značenje promijeniti u budućnosti, tj. u naše vrijeme. Učenik je bio u potpunosti predan svom učitelju. Njegov cilj nije bio primiti znanje od svog učitelja već postati poput njega. Strast njegovog života bila je: biti poput rabija! To ga je koštalo svega: morao se odreći svoga života i slijediti učitelja. Rabbi i njegov Bog postali su cjelokupna, prožimajuća strast učenikovog života.

Sada, On odlazi k Ocu. Jedanaest učenika stoje pred njim. Uzlazeći na nebesa pred njihovim očima Učitelj im kaže: Idite,

učinite sve narode mojim učenicima.... učite ih da vrše sve što sam vam zapovjedio! (Mt 28:18-20)

On je tri godine proveo s njima. Učio ih je na Njegov način i sada su oni trebali u Njegovo ime raditi isto. On ih je dao kao dar ljudima. Kroz njih On će umnažati sebe u ljudskim bićima, a Njegovi radnici moraju imitirati Njega. Na isti način kako je On učio njih, oni trebaju učiti one koje im On pošalje. Sada dolazimo do ključnih pitanja.

1. KOJI JE GLAVNI ZADATAK BOŽJEG RADNIKA?

Upoznati onoga koji je od početka i umnožiti ga u drugima. U ovome svijetu učenje podrazumijeva prenošenje znanja, međutim, u Kraljevstvu Božjem, učeništvo podrazumijeva umnažanje Krista u drugim ljudima. Da bi za to netko bio sposoban na njemu se mora ispuniti pismo: Živim, ali ne više ja, već Krist živi u meni (Gal 2:20). Samo ono što jesmo, a ne što znamo, možemo usaditi u druge. Ukoliko je Isus nekoga pozvao za svoga radnika, on ili ona moraju mu se potpuno podložiti kako bi postali eksperti u poznavanju Isusa Krista. Na taj način kada oni prenose Isusov život i Riječ izgleda kao da su sada izišli iz Biblije. Oni mirišu na Isusa, izgledaju poput Njega i ponašaju se kao On. Oni su Isusov život očitovan u ljudskom smrtnom tijelu (2. Kor 4:10-12).

2. KAKO BOŽJI RADNIK PODOUČAVA?

Budući da se Krist oblikovao u njemu, on rađa, usađuje Krista u učenike koje je Učitelj njemu poslao, i to radi isto kao Isus (Gal 4:19). Isus je poučavao svoje učenike na način da im je primjerom pokazivao kako živjeti, ljubiti i raditi zajedno s Ocem. Pokazao im je kako: moliti, služiti, hodati u vjeri, suosjećati, iscjeljivati, oduprijeti se đavlu, ljubiti, istjerivati demone. Više su naučili gledajući ga nego slušajući. Ovo je bio najsnažniji alat Isusovog poučavanja. Kao prenositelji znanja možemo biti jedno dok poučavamo, a drugo u svom životu. Međutim, kao sljedbenici koji primjerom pokazuju Krista,

moramo nasljedovati Krista u svemu, jer nitko ne slijedi glumce.

Posao je učitelja učiniti vjernike sljedbenicima i naučiti ih kako do krajnjih granica iskoristiti svoje darovitosti za izgradnju Kristovog Tijela. Ako slijedi Isusa, tada će učitelj prepoznati one koje mu je On poslao, te će ih potpuno primiti u svoj život kao što je Isus napravio s dvanaesticom. U njih će usaditi sve što je Bog usadio u njega. Dopustit će da ga gledaju, da vide njegove suze i slabosti, predat će im svoj život. Ovo može zvučati radikal-

nije moguće biti u dubljem odnosu sa svima. Međutim, je li glavni voditelj prepoznao svoju „dvanaesticu“ i potpuno im predao svoj život, riskirajući da otkrije svoga Judu. Postoje čak učenja o potrebi distance između pastira i njegovih suradnika. Držim da je to plod perverzne zapadnjačke nauke. Gdje je Isus tako govorio i podučavao? Zar On nije svoje učenike zvao svojim prijateljima? Zar oni nisu gledali Njegov znoj, Njegovu žalost i Njegovu krv?

b) Je li strast naših učenika Isus ili nešto drugo. Jesu li oni udovi koji tvore jedinstvo ili razdore u Tijelu. Ukoliko naši učenici ne tvore zdravo jedinstvo Kristovog Tijela, naš posao kao učitelja vrlo je loše obavljen.

c) Nose li ljudi koje podučavamo u sebi svjedočanstvo da smo spremni dati život za njih i da smo ga, u stvari, već predali. Hvale li oni pred drugima našu „karizmu“ ili nas. Govore li oni: „Moj pastor dobro propovijeda, prorokuje, iscjeljuje“, više od: „Moj pastor je osoba kakvom bih ja volio biti.“ Naravno, mi moramo biti primjeri zdravog propovijedanja, prorokovanja, iscjeljivanja i drugih darova Duha, ali kada ljubavi ne bi imali bili bismo ništa. Znaju li ljudi koje vodimo da ih volimo do smrti (Iv 10:11)?

Ovakav način poduke je puno teži i duži, ali to je Isusov način i način njegovih pravih apostola: Po tomu smo spoznali ljubav što je On za nas dao svoj život. Tako i mi moramo dati svoj život za svoju braću (1.Iv 3:16). Ovo je jedini način koji donosi puni plod: jedinstvo vjere i puna spoznaja Sina Božjeg.

Ovo je Isusov način kako svakog vjernika koji odluči slijediti Isusa dovesti do zrelosti u Kristu (Kol 1:28), opremiti ih za djelo služenja i učiniti ih udovima koji izgrađuju, umjesto da razgrađuju, Kristovo Tijelo.

Neka se u svemu proslavi ime Isus!

U ovome svijetu učenje podrazumijeva prenošenje znanja, međutim, u Kraljevstvu Božjem, učeništvo podrazumijeva umnažanje Krista u drugim ljudima.

no, ali zar je Isus tražio manje? Nije sluga veći od Gospodara niti poslanik od onoga koji ga šalje (Iv 13:16)

3. MOŽEMO LI PROCIJENITI SVOJ DUHOVNI RAD?

O, da!

a) Liče li ljudi koje nam je Bog poslao na Isusa. Vrlo često duhovni radnici uspostave distancu između sebe i vjernika u crkvi. Naravno, kada je crkva velika

Oliver Buljat

Pastor prezbyter pri EPCRH i pastor crkve "Milost i Istina", Karlovac

Kreativno rješavanje crkvenih sukoba

DR. RICHARD DOBBINS

Četvrti dio:

Odluka (Dj 6,1-7)

Često je moguće postići kompromis. To je jedan način kreativnog rješavanja sukoba i nudi situaciju u kojoj svi pobjeđuju i imaju dobar osjećaj vezano uz konačni ishod. No, nemojte pretjerano nametati kompromis; nije uvijek realistično ili čak moguće. Sjetite se Salomona. Postojala je samo jedna beba. Kad je tražio kompromis u davanju polovice djeteta svakoj majci, istinska je majka brzo shvatila kako se ovo pitanje ne može riješiti kompromisom.

Često je neophodno zahtijevati da ljudi izaberu stranu i zatim tražiti da pobjednici to riješe. Kako trebate postupiti? “U redu, dečki, skupina osjeća da to trebamo riješiti ovako – zajedno.” Ovaj je ishod nešto teži; ima očitih «pobjednika» i «gubitnika». Trebat ćete ohrabriti one čija rješenja nisu prihvaćena. Dajte im do znanja koliko su značajni u provedbi odluke skupine. Uvjerite ih kako su njihove ideje vrijedne sada i u budućnosti, zato jer će uvijek postojati izazovi koji će zahtijevati otvorene umove; uvjerite ih da očekujete njihov doprinos u budućim raspravama po ovom i drugim pitanjima.

Možda je najkreativnije rješenje pokušati pronaći integriranje što više mogućih različitih stajališta. Kreativno će integriranje biti optimalan način rješavanja sukoba: pronalaženje novoga pristupa koji zapravo nitko prije dolaska na sastanak nije uvidio, a koji je čitava skupina uvidjela zajednički sagledavajući situaciju.

To je bio način na koji su apostoli riješili prvu krizu u novozavjetnoj crkvi: skrb za udovice i siročad. Ni jedan apostol – Petar, Jakov ili Ivan – nije uzeo u obzir mogućnost postavljanja đakona. Samo su znali da udovice mrmljaju i prigovaraju. Dopustili su udovicama da mrmljaju sve dok njihovi prigovori nisu bili razglašeni i desenzibilizirani. Zatim su stišali taj sukob i promišljali različite načine za njegovo rješavanje. Iz prvoga velikog sukoba u crkvi proizišla je čitava zamisao o laičkom služenju. To je bila zamisao koju nitko od njih nije imao kada su im

udovice počele zadavati probleme. Da nije bilo tog sukoba, kreativna dimenzija laičke službe možda nikada ne bi bila dodana crkvi. Jer, iz sukoba je proizašla služba «đakona».

Brock Chisholm, bivši direktor World Health Organization (Svjetske zdravstvene organizacije) izjavio je: «U povijesti svijeta, nikada do sada nije bilo dovoljno zrelih ljudi na pravim mjestima». Zrelost se nikada ne pokazuje sjajnijom negoli kada sjaji usred sukoba. Zrela osoba vidi da je Bog stručnjak za rješavanje nereda. Umjesto usredotočenja na nered, zrela osoba vidi da iz njega Bog može izvesti dobre i kreativne stvari. Konačno, Bog je gospodar mira usred nereda. Vaša kriza nije prva koju je morao riješiti.

Možda pokušavate donijeti preuranjenu odluku – u situaciji u kojoj se ništa ne može učiniti u tom trenutku. Evo kako

Često je moguće postići kompromis. To je jedan način kreativnog rješavanja sukoba, i nudi situaciju u kojoj svi pobjeđuju i imaju dobar osjećaj vezano uz konačni ishod.

prepoznati takvu situaciju i zdrav način za njezino privremeno «odgađanje». To je vrlo praktična primjena biblijskog naputka da dođemo Bogu i “svu svoju brigu povjerimo njemu”.

Prvo, ispitajte može li se učiniti išta vezano uz tu situaciju. Ponekad se jednostavno ništa ne može učiniti. Kao skupina, u molitvi donesite problem Bogu.

Drugo, ako se nazire rješenje, odlučite može li ga donijeti skupina ili trebate izvanjsku pomoć. Sjetite se da vas Bog nikada neće smatrati odgovornima za ono što je izvan vaše kontrole. Zato, odredite je li to možda nešto što nikada ne biste mogli učiniti.

Zatim pitajte: može li se nešto učiniti sada? Tko može? Ako skupina može riješiti zadatak, zadužite člana ili članove da se pozabave problemom i izvijeste vas o tome. Ako je netko izvan vaše skupine

ili odbora bolje osposobljen za rješavanje situacije, odlučite tko će od vas kontaktirati osobu (osobe) koja može donijeti promjenu. Odredite datum za ostvarivanje tog kontakta.

Konačno, odredite kada se može nešto učiniti ako ne sada i unesite to u svoj rokovnik kao podsjetnik za pravodobno vrijeme za akciju. Zatim, kao skupina «povjerite» problem Bogu na neko vrijeme. To su koraci «povjeravanja» Gospodinu – proces kroz koji ćete morati nedvojbeno proći iznova i iznova.

Dok se borite s nekim težim problemima institucionalne crkve, sjetite se da je ovaj divan planet nastao kao rezultat prethodne katastrofe. Kad je Bog pogledao na ono što je sotona učinio sa zemljom kada je bila “pusta i prazna; tama se prostirala nad bezdanom” (Post 1,2), bio je potaknut u svom Duhu obnoviti je i stvoriti nešto predivno. Na isti način, kad

njegov neprijatelj potakne sukob u crkvi, Božji Duh pokreće zrele ljude kako bi kreativno riješili taj sukob. On će to činiti koliko god često bilo potrebno kako bi zaštitio i održao svoje kraljevstvo ovdje na zemlji.

Povucite se kako bi se oslobodili samoisticanja.

Zamolite Boga da vam otkrije svoju kreativnu volju u vašoj kaotičnoj situaciji. Zamolite ga da vama i ostalima koji su uključeni u crkvene odluke pomogne učiti u proces desenzibilizacije i prosuđivanja s otvorenim umom i zrelim stavovima – kako bi se vremenom njegova kreativna volja očitovala u odluci koju ćete donijeti zajednički. Ponovno pročitajte priču u Djelima apostolskim 6,1-7 i divite se dobru koje je proizišlo iz prve velike krize u crkvi. Budite otvoreni koliko god možete za svako dobro koje Bog može proizvesti iz vaših prosuđivanja i potaknite i druge da to čine.

Kad se to dogodi svi pobjeđuju, pogotovo kraljevstvo Božje.

Richard D. Dobbins, Ph.D.

Klinički psiholog te osnivač i direktor EMERGE Ministries u Akronu, Ohio.

Ispunjeni Duhom

DR. ANTHONY D. PALMA

Prvi dio: Hermeneutika, starozavjetna obećanja i alternativna terminologija

Ove će serije eseja istražiti aspekte pentekostnog učenja o krštenju u Svetom Duhu. Bavit će se dvama srodnim pitanjima o iskustvu koje slijedi nakon spasenja i govorenju u jezicima koje ga prati. Prvi dio obuhvaća osnovna hermeneutska razmatranja, starozavjetno obećanje Duha i zamjensku terminologiju za krštenje Duhom.¹

HERMENEUTSKA RAZMATRANJA

Hermeneutskim razmatranjima treba se posvetiti ozbiljna pažnja kada je riječ o doktrini o krštenju u Duhu, iz dva razloga: (1) Rastući pentekostno/karizmatički/treći val pokret nije jedinstven u svom razumijevanju krštenja u Duhu. (2) Ozbiljni prigovori iz tri izvora usmjereni su na tu doktrinu s hermeneutskog stajališta: (a) od onih koji tvrde da je došlo do prestanka izvanrednih darova nakon prvoga stoljeća; (b) od onih koji nisu dio pokreta, ali koji priznaju neprekidnost izvanrednih darova, no koji odbacuju pentekostno razumijevanje krštenja u Duhu; (c) od nekih egzegeta unutar pokreta koji sumnjaju u hermeneutsku valjanost ove doktrine.

Sljedeće pretpostavke i ključna hermeneutska gledišta odredile su smjernice pisanja ovih serija. Ukratko su iznesene kako bi pružile pozadinu i okvir za razumijevanje ostatka serije.² Gledišta nisu navedena prema važnosti ili po strogo logičkom poretku. Ima preklapanja i postupnog prelaženja s jednog na drugo.

1. Svo je pismo božanski nadahnuto. Sveti Duh, božanski Autor, neće proturječiti samom sebi u Pismu. Prema tome, jedno biblijsko pismo ili pisac neće proturječiti drugom.

2. Odgovarajuće razumijevanje discipline biblijske teologije mora upravljati egzegezom Pisma. Definicija biblijske

teologije može varirati, no njezina je bit da učenje mora proizlaziti iz biblijskog teksta, a ne da mu se dodaje.

3. Pojedini biblijski pisac mora biti shvaćen u svojim uvjetima. Pavlov okvir ne smije se nametati Luki, ni Lukin Pavlu. Budući da Biblija nije djelo o dogmatskoj ili sustavnoj teologiji, različiti biblijski pisci ponekad mogu koristiti sličnu terminologiju, ali s različitim značenjem.

različite naglaske. Ivanovo evanđelje, primjerice, ističe Kristovu božanskost; Pavao naglašava opravdanje po vjeri; Luka se (i u evanđelju i u Djelima apostolskim) usredotočuje na dinamički aspekt službe Duha Svetoga. Budući da se Luka fokusira na taj aspekt rada Duha Svetoga, važno je razumjeti što on kaže o tome.

5. Nakon što najprije ispravno shvatimo pisca, njegova učenja treba povezati s učenjima drugih pisaca i cijeloga Pisma.

6. Nadopunjavanje, a ne nadmetanje ili proturječenje obično karakterizira naizgled nepomirljive razlike. Koja je perspektiva određenog pisca? Primjerice, suprotstavlja li se Jakov doista Pavlu po pitanju odnosa vjere i djela? Ili, jesu li njegove tvrdnje upravljane njegovim razlogom za pisanje o tome te stoga moraju biti tumačene u tom svjetlu? Suprotstavljaju li se doista Pavao i Luka jedan drugome po pitanju službe Duha Svetoga?

7. Lukino pisanje kao literarna vrsta spada u povijest. No, knjiga Djela apostolskih je više od povijesti rane crkve. Noviji znanstvenici, pogotovo, smatraju Luku teologom jednako kao i povjesničarom. On se služi poviješću kao medijem za iznošenje svoje teologije.

8. U okviru povijesno/kritičke metode tumačenja Pisma disciplina nazvana redakcijska kritika posljednjih je godina postala široko prihvaćena. Njezina osnovna pretpostavka je da je biblijski pisac redaktor i da njegovo pisanje predstavlja njegovu teologiju. On može uzeti materijal koji mu je u ruci

i oblikovati ga na način koji će predstavljati predodređeni teološki program rada. U osnovi redakcijska je kritika legitiman i neophodan poduhvat. No u svom radikalnijem obliku, ona dopušta autoru

Odgovarajuće razumijevanje discipline biblijske teologije mora upravljati egzegezom Pisma. Definicija biblijske teologije može varirati, no njezina je bit da učenje mora proizlaziti iz biblijskog teksta, a ne da mu se dodaje.

Ilustracija: Primanje Duha Svetoga može imati drukčije nijanse kod Luke, Pavla i Ivana. Što svatko od njih podrazumijeva uporabom tog izraza?

4. Različiti biblijski pisci često imaju

izmijeniti činjenice i čak stvoriti priču te ju prikazati kao stvarnu, kako bi postigao svoje teološke svrhe. Evo kako to može funkcionirati: Pavao nije mogao upitati Efežane: «Kad ste uzjerovali, jeste li primili Duha Svetoga?» (Dj 19,2; ovo je moj prijevod), zato jer u svojim poslanicama naučava da osoba prima Duha kad povjeruje. Prema tome, ili je Luka izmislilo taj događaj, ili je promijenio Pavlove stvarne riječi kako bi priča odrazila njegovo (Lukino) razumijevanje djelovanja Duha. Ovaj radikalni oblik redakcijske kritike nije prihvatljiv onima koji visoko cijene božansko nadahnuće Pisma. Sveti Duh kao nadglednik ne bi dopustio biblijskom piscu prikazati kao činjenicu nešto što se nije stvarno dogodilo.

9. Pisanje povijesti je po naravi selektivno i subjektivno, na njega utječu stajališta i sklonosti pisca. Tako je s Djelima apostolskim, no pod uvjetom da Lukina historiografija u konačnici nije njegova vlastita, već od Duha Svetoga.

10. Narativna teologija je relativno novi pristup hermeneutici. Jedan njezini aspekt naziva se narativna analogija. Koristeći se njome, autor poziva čitatelja učiniti komparativno proučavanje sličnih priča kako bi otkrio moguće uzorke ili upućivanja, kao što su teme i izrazi koji se ponavljaju.³ Ovaj analogijski aspekt narativne teologije blisko je povezan s tradicionalnim pentekostnim pristupom razumijevanju krštenja u Duhu s obzirom na pripovijesti iz Djela apostolskih.

11. Prigovor pentekostnom razumijevanju krštenja u Duhu je da se zasniva na povijesnom presedanu za koji se kaže kako se ne može upotrijebiti za uspostavljanje doktrine. Prema tom stajalištu, može biti točno da Luka bilježi iskustvo Duha koje slijedi nakon njegova djelovanja u obnovi i čak da to iskustvo uključuje govorenje nepoznatim jezikom, ali nije prikladno stvarati od toga doktrinu. Drugim riječima, pripovijetke su opisne, a ne propisane, budući da nema potvrđene izjave da iskustva učenika vrijede za sve vjernike. Indukcija je, međutim, legitimni logički oblik. To je oblikovanje općeg zaključka iz proučavanja određenih

događaja ili tvrdnji. Kako drukčije može netko opravdati doktrinu o Trojstvu ili hipostatskoj uniji – da je Krist i potpuno čovjek i potpuno Bog, a ipak jedna osoba? Novi zavjet nema potvrđenu izjavu ni o jednoj od ovih doktrina. Stoga, legitimno je načiniti induktivno proučavanje događaja iz Djela apostolskih kako bismo mogli odrediti kumulativnu teološku lekciju tih pripovijetki. Jedan od prigovora koji kritičari često podižu je to da, ako ustrajemo na povijesnom presedanu vezano uz iskustvo u Duhu nakon obraćenja, trebali bi u skladu s tim slijediti povijesni presedan, primjerice, u davanju svih svojih financijskih prihoda i bacanju kocke kod donošenja odluka. No nigdje ne vidimo da je Bog rekao ili naložio ranoj Crkvi da čini te stvari, niti pak vidimo da se taj model ponavljao. Postojala su djelovanja koja su sami ljudi smislili i činili. No Isus je zapo-

Neka zbor i orkestar siđu u klupe, kako bismo mogli nastaviti s propovijedi.

Stari zavjet je prijeko potreban uvod u raspravu o krštenju u Svetom Duhu. Događaji na dan Pedesetnice (Dj 2) bili su vrhunac Božjih obećanja danih stoljećima prije o uspostavljanju novoga saveza, kojim će započeti doba Duha.

vjedio učenicima da čekaju dok se ne ispunje Duhom. Nadalje, biti ispunjen Duhom je božansko djelovanje, a ne ljudsko.

12. Drugi prigovor pentekostnom stajalištu zasniva se na autorskoj na-

mjeri. Postavlja se pitanje: Koja je bila Lukina svrha/namjera kod pisanja Djela apostolskih? Ponuđeni odgovor je da se zabilježi širenje evanđelja rimskim svijetom; nije bilo radi naučavanja krštenja u Duhu. A ipak, kako se širenje evanđelja može shvatiti bez pokretačke sile koja je iza njega – sile Svetoga Duha? Tekst Djela 1,8 je čahura Djela apostolskih. Dva glavna rečenična dijela povezana su i ne mogu se odijeliti jedan od drugoga: «Primit ćete snagu» i «bit ćete mi svjedoci». Ako nalog «idite po svijetu» još uvijek vrijedi, tada će i osposobljenost za njegovo vršenje biti ista kao što je Isus obećao.

13. Uz prethodni prigovor vezuje se ideja da su samo reprezentativne skupine u Djelima apostolskim imale posebno iskustvo u Duhu, kako bi pokazale širenje i sveobuhvatnost evanđelja – Židovi u Jeruzalemu (2. poglavlje), Samarijanci (8. poglavlje), pogani (10. poglavlje) i učenici Ivana Krstitelja (19. poglavlje). Postoji nekoliko kritika tog stajališta. (1) Pavlovo osobno iskustvo ispunjenja Duhom (9,17) poslije obraćenja često je zanemarivano i previđano. Ono nije bilo dio iskustva skupine. (2) Zar se nisu rani propovjednici susreli s nekim od učenika Ivana Krstitelja tijekom razdoblja od 20 godina između Djela apostolskih 2 i Djela apostolskih 19? (3) Nadalje, jesu li ti ljudi uistinu bili učenici Ivana Krstitelja? Ili su možda bili Isusovi učenici kojima je trebala daljnja pouka?⁴

STAROZAVJETNO OBEĆANJE DUHA

Stari zavjet je prijeko potreban uvod u raspravu o krštenju u Svetom Duhu. Događaji na dan Pedesetnice (Dj 2) bili su vrhunac Božjih obećanja danih stoljećima prije o uspostavljanju novoga saveza, kojim će započeti doba Duha. Dva se citata ističu: Ezekiel 36,25-27 i Joel 2,28.29.

Odlomak iz Ezekielia govori o škropljenju čistom vodom koja čisti od svake duhovne nečistoće. Nadalje govori o tome kako će Gospodin svom narodu odstraniti kameno srce i dati mu «novo srce» i u nje-

ga staviti «novi duh». Prisutnost Svetoga Duha je sredstvo po kojemu će se to dogoditi: «Duh svoj udahnut ću u vas» (27. redak). Rezultat je da «hodite po mojim zakonima i da čuvate i vršite moje nare-

dbe”.

To obećanje je jasno povezano s novoza-
vjetnim konceptom obnove. Pavao govori o “kupelji novoga rođenja i obnavljanja po Duhu Svetom” (Tit 3,5), ističući Isusovu tvrdnju o potrebi rođenja iz “vode i Duha” (Iv 3,5). Preobrazba koja nastaje s novim rođenjem rezultira promijenjenim načinom življenja koji omogućuje prisutnost Duha. Sveti Duh prebiva u svim vjernicima (Rim 8,9.14-16; 1 Kor 6,19). Prema tome, ideja o vjerniku bez Svetoga Duha je proturječnost u načinu izražavanja.

Joelovo je proroštvo sasvim drukčije od Ezekielova. Ono ne govori o unutarnjoj preobrazbi, promijenjenom stilu življenja ili prebivanju Duha Svetoga. Naprotiv, Gospodin kaže: “Izlit ću Duha svoga na svako tijelo”. Rezultat će biti dramatičan: primatelji će prorokovati, sanjati i imati viđenja. Ovo proroštvo podsjeća na Mojsijevu silnu želju: “Oh, kad bi sav narod Jahvin postao prorok! Kad bi Jahvena njih izlio svoga duha!” (Br 11,29). Paralela između Joelova proroštva i Mojsijeve želje je očigledna. Za razliku od Ezekielova proroštva ovdje su rezultati djelovanja Duha sasvim drukčiji; u naravi oni su dramatični i karizmatski. Duh dolazi na Božji narod prvenstveno da bi ga osposobio prorokovati. To je vidljivo u Petrovu citiranju Joela u govoru na dan Pedesetnice (Dj 2,16-21). Petar ističe: prorocat će (18. redak) usred cita-
ta, ponavljajući i podvlačeći obećanje “proricat će vaši sinovi i kćeri” (17. redak). Na dan Pedesetnice učenici su bili napunjeni Duhom Svetim: nisu se preporodili tim iskustvom.

Moramo li zaključiti, dakle, kako su morala postojati dva odvojena povijesna dolaska Duha Svetoga, uzimajući u obzir bitnu razliku između Ezekielova i Joelova proroštva? Odgovor mora biti, ne. Bolje je govoriti o općem obećanju Duha koje obuhvaća i njegovo prebivanje i osposobljavanje/ispunjavanje Božjeg naroda. To su dva aspekta djelovanja obećanoga Duha u novome dobu.

Obećanje Duha nije bilo u potpunosti ispunjeno do Pedesetnice (Dj 2). No, djevičansko začecje Isusa po sili Duha bilo je početak novoga doba. Silazak Duha na njega zajedno s djelovanjem Duha po

njemu tijekom cjelokupne njegove zemaljske službe (Mt 3,16; Lk 4,18-19; Dj 10,38-39) služi kao uzor svim vjernicima kojima je u Starome zavjetu Gospodin obećao prisutnost i snagu Duga Svetoga.

TERMINOLOGIJA KRŠTENJA U DUHU

Djela apostolska sadrže preko 70 upućivanja na Duha Svetoga. Budući da bilježe silazak Duha i daju primjere doživljaja ljudi s Duhom, prirodno je u toj knjizi tražiti posebnu terminologiju za krštenje u Duhu. Sljedeći se izrazi upotrebljavaju naizmjenično:

- Krštenje u Duhu (1,5; 11,16);
- Silazak Duha, ili padanje, na (1,8; 8,16; 10,44; 11,15; 19,6);
- Izliće Duha (2,17.18; 10,45);
- Očevo obećanje (1,4) – Otac je dao obećanje;
- Obećanje Duha (2,33.39) - Duh je to obećanje;
- Dar Duha (2,38; 10,45; 11,17) – Duh

javljuje se u svim evanđeljima (Mt 3,11; Mk 1,8; Lk 3,16; Iv 1,33). Ispunjeni Duhom pojavljuje se često, no ima nešto sveobuhvatnije značenje koje ćemo raspraviti kasnije u ovim serijama.

Krštenje u Duhu Svetome, imenica koja je istovjetna glagolu kršteni u Duhu Svetome, ne pojavljuje se u Novome zavjetu, no zbog lakšeg izražavanja i prepoznavanja, često se koristi na njegovu mjestu. Izraz Duhovno krštenje također ima korisnu svrhu.

Nijedan izraz ne obuhvaća u potpunosti sve što je uključeno u to iskustvo. Ti se izrazi ne bi trebali doslovno isticati; oni su jednostavno pokušaji biblijskih pisaca pomoći nam bolje shvatiti značenje tog iskustva. Izrazi poput kršteni, ispunjeni i izliven, primjerice, naglašavaju da je to iskustvo u kojemu vjernik biva potpuno ovladan ili preplavljen Duhom Svetim. Između ostaloga, to iskustvo produbljuje i jača djelo Duha Svetoga koji je već prisutan.

KRŠTENI PO I U DUHU SVETOME

Razlikuje li Novi zavjet izraze biti kršten od Duha Svetoga i biti kršten u Duhu Svetome? Sedam odlomaka sadrže i glagol krstiti i imenicu Sveti Duh ili Duh. Naučavaju li svi ovi redci istu stvar o odnosu ta dva izraza?

Nema krštenja od Duha. Novozavjetni pisci nikada nisu govorili o krštenju od Duha Svetoga. Taj je izraz podvojen i može se koristiti za bilo koje od ova dva iskustva u Duhu. Jedan je krštenje po Duhu koji osobu pripaja Kristovu tijelu. Drugi je krštenje u Duhu Svetome koji osobu osposobljava za služenje.

Kršteni u Duhu. O pentekostnom iskustvu pravilno se govori kao o «kršteni u Duhu Svetome» (grčki prijedlog en; Mt 3,11; Mk 1,8; Lk 3,16; Iv 1,33; Dj 1,5; 11,16; također vidi Lk 24,49; Dj 1,8). Ovaj prikaz najjasnije prevodi grčke izraze i adekvatno prenosi značenje tog iskustva. Prihvatljiviji je iz dva razloga.

Prvo, prijedlog en je najsvestraniji prijedlog u Novome zavjetu i može biti različito preveden kao u, sa, po, među, i unutar, ovisno o kontekstu. Možemo eliminirati posljednje dvije riječi kao potpuno neprikladne u odnosu na dva odlomka o kojima raspravljamo. Također možemo

Izrazi poput kršteni, ispunjeni i izliven, primjerice, naglašavaju da je to iskustvo u kojemu vjernik biva potpuno ovladan ili preplavljen Duhom Svetim. Između ostaloga, to iskustvo produbljuje i jača djelo Duha Svetoga koji je već prisutan.

je taj dar;

- Dar Božji (8,20) – taj dar je od Boga;
- Primanje Duha (8,15-20; 10,47; 19,2);
- Ispunjeni Duhom (2,4; 9,17).

Sa stajališta učestalosti, izraz kršteni u Duhu Svetome koristi se najčešće i po-

odbaciti po u ulomcima iz evanđelja i Djela apostolskih budući da je Isus onaj koji krštava, a ne Duh Sveti. To je krštenje po Isusu u Duhu Svetome.

Drugo, u je prihvatljivije od sa, zato što prenosi sliku krštenja. Glagol baptizo znači uroniti ili potopiti. Bilo bi čudno reći: «On će vas uroniti (ili potopiti) sa svojim Svetim Duhom». Prirodniji prikaz je «u Duhu Svetome». Sklonost prema izrazu «u Duhu Svetome» osnažena je slikom vodenog krštenja, koje se događa u vodi.

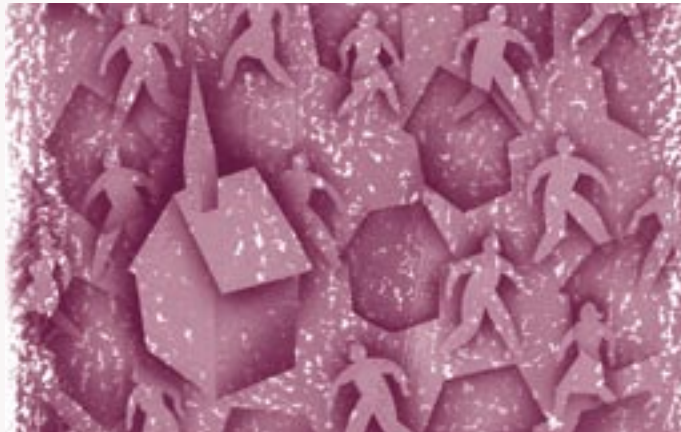
Sklonost prema izrazu u kao pravilnom prijevodu odlomaka u evanđeljima i Djelima apostolskim obuhvaća više od semantičkog cjepidlačenja. Odražava pravilno razumijevanje naravi krštenja u Duhu Svetome, naglašavajući da je to iskustvo u kojemu vjernik biva potpuno zaronjen u Duhu.

Kršten po Duhu. Biti kršten u Duhu Svetome trebalo bi razlikovati od biti kršten po Duhu u Kristovo tijelo (1 Kor 12,13).⁵ Isti prijedlog en pojavljuje se u ovom retku; “Jer jednim Duhom mi smo svi kršteni u jedno tijelo” (Šarić). Jednim Duhom označava Duha Svetoga kao sredstvo ili instrument po kojemu se to krštenje događa. Iskustvo o kojemu govori Pavao razlikuje se od iskustva koje spominje Ivan Krstitelj te Ivan i Petar u ostalih šest odlomaka.

Dvije skupine odlomaka o kojima raspravljamo (šest u Evanđeljima i u Djelima apostolskim, te jedan u 1 Korinćanima) imaju nekoliko sličnih izraza. No, upitno je tvrditi da, zato što se određene kombinacije riječi javljaju u različitim odlomcima, njihov prijevod i značenje moraju svugdje biti isti. Osim ovih sličnosti, te dvije skupine odlomaka nemaju puno zajedničkog. Primjerice, Pavao spominje jedan Duh. On ne upotrebljava potpuni izraz od dvije riječi «Sveti Duh»; govori o krštenju «u jedno tijelo». Nadalje, prepozicijski izraz «en jednom Duhu» prethodi glagolu krstiti. U svim drugim

odlomcima dolazi nakon glagola (iznimka je Dj 1,5 gdje, što je nekima čudno, dolazi između Duh i Sveti).

Kontekst često određuje nečiji izbor kod prevođenja riječi ili izraza. Prema tome, trebamo vidjeti kako Pavao upotrebljava slične ili iste izraze kao «en jednome Duhu»: Neposredni kontekst koji sadrži četiri izraza treba biti presudan.

Moramo li zaključiti, dakle, kako su morala postojati dva odvojena povijesna dolaska Duha Svetoga, uzimajući u obzir bitnu razliku između Ezekielova i Joelova proroštva? Odgovor mora biti, ne. Bolje je govoriti o općem obećanju Duha koje obuhvaća i njegovo prebivanje i osposobljavanje/ispunjavanje Božjeg naroda. To su dva aspekta djelovanja obećanoga Duha u novome dobu.

U 1 Korinćanima 12,3 piše: Zato vam obznanjujem: nitko tko u (en) Duhu Božjem govori ne kaže: “Prokletstvo Isusu”. I nitko ne može reći: “Gospodin Isus” osim u (en) Duhu Svetom. U 9. retku gdje se nastavlja Pavlov popis duhovnih darova piše: “drugomu vjera u (en) tom istom Duhu, drugomu dari liječenja u (en) tom jednom Duhu”. Ovaj zadnji izraz je istovjetan onome u 13. retku; jedina je iznimka to što grčki tekst sadrži riječ the. U

svim tim pojavljivanjima u neposrednom kontekstu gdje se en povezuje s Duhom Svetim, prijevod po je daleko lakše i prihvatljivije shvaćen od bilo kojeg drugog prijevoda. Nadalje, čitavo poglavlje govori o djelovanju Svetoga Duha. Prema tome, tumačenje «po jednome Duhu» prihvatljivije je.

Taj se koncept spominje u Rimljanima 6,3 na nešto drukčiji način gdje govori o bivanju «kršten u Krista Isusa». Galaćanima 3,27 također govori o bivanju «kršten u Krista». To je krštenje drukčije od krštenja koje spominju Ivan Krstitelj, Isus i Petar u evanđeljima i Djelima apostolskim. Prema Ivanu Krstitelju, Isus je taj koji krštava u Duhu Svetome. Prema Pavlu, Duh Sveti je taj koji krštava u Krista ili u Kristovo tijelo. Ako se ta razlika ne održava imamo čudnu ideju da Krist krštava u Krista!

SAŽETAK

Razlika između biti kršten po Duhu i biti kršten u Duhu ne može se pripisati pentekostnom hermeneutskom smjeru. Usporedba prijevoda en u 1 Korinćanima 12,13 u vodećim verzijama pokazuje određenu sklonost čak i od strane nepentekostnih znanstvenika za prevođenje s po. Sljedeće važnije verzije i prijevodi koriste riječ po: (op. prev., u engleskom jeziku to je riječ by) King James Version, New King James Version, New American Standard Bible, New International Version, Revised Standard Version, The Living Bible, Today's English Version,

The New Testament in Modern English. Postoji jasna razlika u svrsi svakoga krštenja. Sjedinjenje ili krštenje u Krista ili Kristovo tijelo nalazi se u 1 Korinćanima 12,13. Ovo se razlikuje od krštenja u Duhu Svetome, čija je prvenstvena svrha primanje sile (Lk 24,49; Dj 1,8).

Dr. Anthony D. Palma

Dugogodišnji je edukator pri Assemblies of God. Živi u Springfieldu, Missouri.

Bilješke

1 Drugi dio baviti će se pitanjem nadopune. Treći će dio dotaknuti pitanje govorenja u jezicima kao neophodnu pratnju. Četvrti dio raspravljat će o svrhama krštenja u Duhu te o pripadajućoj terminologiji o bivanju ispunjen Duhom ili pun Duha Svetoga.

2 Znanstvenici unutar klasične pentekostne tradicije pisali su dovoljno i opširno o ovom području. Spominjem nekolicinu: French L. Arrington, Donald A. Johns, Robert P. Menzies, William W. Menzies, Douglas A. Oss, Roger Stronstad.

3 Za daljnju raspravu o narativnoj teologiji, vidi Douglas Ossa “A Pentecostal/Charismatic View”, u Are Miraculous Gifts for Today? ur. Wayne A. Grudem (Grand Rapids, Mich.: Zondervan Publishing, 1996), 260-262; i Donald A. Johns “New Directions in Hermeneutics”, u Initial Evidence, ur. Gary B. McGee, (Peabody, Mass.: Hendrickson Publishing, 1991), 153-156.

4 Ova će točka biti razrađena u drugom dijelu.

5 Neke cijenjeni znanstvenici u klasičnoj pentekostnoj tradiciji skloniji su prijevodu u, i tumače kako ta klauzula označava pentekostno krštenje u Duhu.

Skriveni osjećaji srca

DR. RICHARD DOBBINS

Svatko od nas ima spremnik osjećaja ukorijenjenih u značajnim odnosima s ljudima iz naše prošlosti – roditeljima, djedovima, bakama, braćom i sestrama, prijateljima iz djetinjstva, bivšim voljenim osobama, i ponekad, bivšim supružnicima. Što su ljudi i okolnosti iz sadašnjice sličniji ljudima i okolnostima iz prošlosti, to je izglednije da će naš sadašnji odaziv biti obojen skrivenim osjećajima srca. Potpuno objektivne reakcije na život krajnje su rijetke. Interakcije između duhovnih vođa i laika mogu potaknuti te povijesne modele emocionalnog odaziva.

ODNOS IZMEĐU DUHOVNOG VOĐE I LAIKA JE JEDINSTVEN

Odnos između duhovnih vođa i ljudi iz zajednice je jedinstven. Ni u jednom drugom profesionalnom odnosu ne postoji takav intenzitet osjećaja. Liječnici i terapeuti koji doživljavaju taj fenomen zaštićeniji su (1) strukturiranim, profesionalnom prirodom njihova odnosa i (2) ograničenim vremenom koje provode sa svakim pacijentom. Duhovni vođe, međutim, mogu biti i do pet puta tjedno s članovima crkve na bogoslužjima, sastancima odbora ili starješinstva, crkvenim društvenim zbivanjima i u osobnim druženjima.

Odnos između duhovnih vođa i laika nalikuje obiteljskim odnosima. Isus je govorio o sličnosti između nečije tjelesne obitelji i njegove ili njezine duhovne obitelji (usp. Mk 3,31-35). Možda ovo objašnjava zašto mnogi ljudi pastora smatraju zamjenskim roditeljem. Ako su duhovni vođe i laici imali zdrave obiteljske odnose, vjerojatno je da će njihovi međusobni odnosi biti ugodni. No ako su doživjeli nezdrave obiteljske

odnose, postoje određene eksplozivne situacije u crkvenoj obitelji.

DUHOVNI VOĐE KAO OSOBE OD AUTORITETA

Duhovni vođe koji nisu imali zdrave odnose s osobama od autoriteta u svojoj tjelesnoj obitelji mogu imati poteškoće da budu zdrava autoritativna osoba u crkvi u kojoj služe. Neki će možda zlorabiti

i onda kada je to presudno za jedinstvo crkve.

Laici koji su bili zlostavljani od autoritativnih roditelja mogu biti skloni zamjerenju svakom službenom autoritetu, bez obzira na to koliko korisno to bilo. Takvi ljudi mogu žestoko napasti pastora – iskaljujući ljutnju koju nikada nisu mogli izraziti prema svojim roditeljima.

Oni članovi koji su nastojali obožavati svoje roditelje, mogu također obožavati i svog pastora.

U očima nekih članova duhovni vođa i njegova obitelj ne mogu učiniti ništa ispravno. No u očima drugih, ne mogu učiniti ništa pogrešno. Duhovno zdravi duhovni vođe ne daju se zavarati zbog svojih kritičara ili obožavatelja. Oni znaju da istinski duhovni vođa opstoji negdje između jame i pijedestala.

Samo Bog zna beskrajne komplikacije koje nastaju u životima iskrenih duhovnih vođa, starješina i laika zbog njihovih skrivenih i neshvaćenih osjećaja srca (usp. Jer 17,9; Iv 1,8).

DUHOVNI VOĐE KAO IDEALIZIRANI SUPRUŽNICI ILI LJUBAVNICI

Oni koji vjeruju kako su njihovi vlastiti supružnici neosjetljivi, smatraju da pastor posjeduje sve romantične i nježne crte koje u njihovu domu nedostaju. No u većini slučajeva jedan otvoreni razgovor s pastorovom suprugom pomoći će im zamijeniti njihovo stajalište s nešto realističnijom slikom.

Druga opasna situacija nastaje kada pripadnici suprotnoga spola traže savjetovanje od duhovnog vođe. Obično oni pate zbog nasilnog ili narušenog ljubavnog odnosa i nalaze se s duhovnim vođom u vrlo teško vrijeme u svom životu. Bez obzira na okolnosti,

Odnos između duhovnih vođa i ljudi iz zajednice je jedinstven. Ni u jednom drugom profesionalnom odnosu ne postoji takav intenzitet osjećaja.

autoritet; neki možda neće moći podnijeti kritiku; drugi mogu biti previše plahi u korištenju službenog autoriteta, čak

duhovni vođe su zakonski i moralno odgovorni zaštititi sebe i one koje savjetuju od bilo kakvog kršenja fizičkih ograničenja i od bilo kakvih osjećaja koje bi mogli iskusiti tijekom savjetovanja. Profesionalni savjetnici te osjećaje koje savjetovani imaju prema savjetnicima, a nastaju zbog sjećanja na ljude i događaje iz prošlosti, nazivaju prijenosom. Na isti način, takva vrsta osjećaja koji se javljaju u savjetnikovu umu tijekom razdoblja savjetovanja naziva se uzvratni prijenos. Prijenos je nesvjestan proces po kojemu savjetovani prenosi na savjetnika osjećaje i maštanja, pozitivne i negativne, ukorijenjene u reakcijama na značajne ljude iz prošlosti savjetovanoga.

Uzvratni prijenos su savjetnikove nesvjesne reakcije savjetovanome – odazivi koji se sukobljavaju s objektivnošću.

Sotona koristi te skrivene osjećaje srca kako bi omeo proces ozdravljenja i unio što je moguće više razornog nemira i savjetovanom i savjetniku. Mudri duhovni vođe shvaćaju da ma kakve ljubavne osjećaje savjetovani imali prema njima, oni ne proizlaze iz njihove neodoljive fizičke privlačnosti ili šarma. Takvi osjećaji proizlaze iz izričitog povjerenja i divljenja prema duhovnom vođi kao Božjem čovjeku. Kad ne bi bili duhovni vođe, takve se privlačnosti ne bi razvile. Savjetovani mogu biti «zaljubljeni» u idealnu osobu koja predstavlja roditelja/supružnika iz snova – Božjeg predstavnika koji im pokušava objasniti božansku ljubav, a ne u osobu od krvi i mesa koja sjedi u uredu dušobrižnika.

RAZVIJANJE I PRIMJENA KONTROLE

Duhovni vođe moraju pažljivo čuvati svako povjerenje savjetovanoga i biti odgovorni za sve razmjene emocija tijekom procesa savjetovanja. Moraju zaštititi i ranjive ljude koje savjetuju i sebe od osjećaja savjetovanih prema njima. Također moraju zaštititi i sebe i svoje savjetovane od svojih neprikladnih osjećaja koji se javljaju prema savjetovanima. Kako to postići? Disciplinirajte sebe u poduzimanju određenih namjernih koraka u pripremi za svaki savjetodajni sastanak. Kad ujutro uđem u svoj ured, počinjem se pripremati duhovno i psihički za ljude koje ću su-

sresti.

Počinjem pregledavanjem popisa sastanaka i prisjećanjem jedinstvenog niza osjećaja kod pojave svakog imena klijenata. Iako želim da mi Bog pomogne služiti svima njima jednako dobro, nemam iste osjećaje prema svakom od njih.

Ako želite biti iskreni i djelotvorni u određenoj situaciji savjetovanja, ne možete zanemariti jedinstvenost osobe koju savjetujete i svoju određenu reakciju prema njemu ili njoj. Naravno, nećete to podijeliti sa savjetovanim.

Povremeno se na mom popisu pojavi ime privlačne i izazovne ženske osobe. Moji će osjećaji gotovo sigurno odmah podržati ugovaranje sastanka s njom. Čak i ako je privlačnost samo u mojoj mašti, a ne i njezinoj, uvijek je moja odgovornost imati sigurne sastanke i za nju i za mene. Tijekom godina Gospodin mi je pomogao odrediti i očuvati disciplinu zaštite za osobe suprotnoga spola koje savjetujem i za sebe, a koja se pokazala djelotvornom.

Kada su duhovni vođe i laici imali zdrave obiteljske odnose, vjerojatno je da će njihovi međusobni odnosi biti ugodni. No ako su doživjeli nezdrave obiteljske odnose, postoje određene eksplozivne situacije u crkvenoj obitelji.

Sastoji se od osam jednostavnih, zdravorazumskih koraka:

1. Držite fizičko odstojanje od metra do

metra i pol između vas i savjetovane osobe. Svatko od nas treba između 60 cm do jednog metra oko sebe da bismo se osjećali sigurnima i zaštićenima.

2. Budite molitveno svjesni svojih osjećaja tijekom procesa savjetovanja.

3. Budite molitveno pažljivi prema osjećajima koje vidite kod savjetovane osobe.

4. Shvatite da je savjetovanje uključivanje u duhovnu borbu koja se vodi protiv poriva, maštanja i zamisli iz kojih će proizaći odluke savjetovanoga.

5. Shvatite važnost korištenja biblijske istine i molitve tijekom procesa savjetovanja.

6. Cijenite savjetovanu osobu kao Božje dijete i cijenite svetost fizičkih granica. (Ja nikada ne dodirujem osobe ženskoga spola koje savjetujem).

7. Shvatite da u bilo kojem danom trenutku savjetovanja, vaša kontrola nad vašim životom i službom koju vam je Bog dao, je sigurna jedino toliko koliko i odstojanje od metra do metra i pol koje održavate između sebe i osobe koju savjetujete.

8. Često se podsjetite što bi se dogodilo s vašom suprugom, obitelji, vašom službom, kolegama duhovnim vođama i svima onima koji vam vjeruju kad bi saznali da ste naštetili sebi i nekome drugom izgubivši kontrolu nad fizičkim ograničenjima odnosa u savjetovanju.

Svake godine susrećem duhovne vođe koji se nisu uspjeli disciplinirati u odnosu savjetovanja sa savjetovanom osobom suprotnoga spola. To područje ne trpi toleranciju. Takvo ponašanje blati Kristovu sliku.

Ti duhovni radnici rijetko razmišljaju o šteti koju su nanijeli ne samo obiteljima savjetovanih, već i mogućnosti ostatka crkve da vjeruje drugim duhovnim vođama. Nerijetko se događalo da mi je razočarani član odbora rekao: "Kako bih trebao objasniti svojoj djeci da sadašnji pastor više neće biti naš pastor?" Zajednica pastora koji je pao duboko je ranjena skupina ljudi.

DRUGI OSJEĆAJI KOJI MOGU ZAKOMPLICIRATI ODNOS

Seksualna kušnja nije jedini način na koji sotona koristi skrivene osjećaje srca kako bi narušio mir u zajednici. Duhovni vođe moraju paziti na

svoj odnos s odborom, starješinstvom i crkvenim članovima.

Moraju biti svjesni triju osnovnih osjećaja koji mogu zakomplicirati crkvene odnose ukoliko se ne prepoznaju i ne riješe.

1. Duhovni se vođa mora zaštititi od ljutnje i odbačenosti.

Nitko od nas ne voli imati osjećaj da ga drugi odbacuju ili su ljuti na njega. Duhovni su vođe posebno osjetljivi na takve osjećaje kada ih zamijete kod ljudi od kojih očekuju ili im je potrebno odobravanje i suglasnost – kako bi bili djelotvorni vođe u crkvi.

Jedna od najzdravijih stvari koju možete učiniti za normalizaciju situacije u kojoj vas član odbora možda odbacuje ili ne podnosi je da to ne smatrate katastrofom. Sjetite se, kad biste im dali priliku izjasniti se, 15-20% ljudi u bilo kojoj crkvi naznačilo bi da želi da im netko drugi bude pastor.

Većina duhovnih vođa doživljava bolne osjećaje ljutnje i odbačenosti od nekih vođa među članovima crkve. Nemojte te napade primati osobno. Prihvatite ih na način koji će smanjiti jačinu šoka na sastanku i prebacite odgovornost za njih izravno tamo gdje pripada: na vlasnika koji je upravo oslobodio te osjećaje.

Shvatite da se onaj tko pokušava prenijeti te osjećaje na vas, često bori s neposvećenim dijelom svoje prošlosti s autoritativnim osobama.

Unaprijed odlučite da nećete reagirati osobno kada dođe do izražavanja takvih osjećaja u poslu ili na sastancima odbora. Uzvratite nenapadno na takve pristrane osjećaje rekavši nešto poput ovoga: “Izražava li Fred osjećaje svih u odboru

ili govori samo za sebe?” Potaknite ostale da iznesu svoja mišljenja po pitanjima o kojima se raspravlja.

Duhovni vođe ne mogu dati svoje najbolje kada se osjećaju ugroženima zbog ljutnje i odbačenima od crkvenoga vodstva. Jedan od dubokih, skrivenih osjećaja srca duhovnih vođa je potreba osjećati da ih ostali prihvaćaju i da su zadovoljni njima.

Prijenos je nesvjestan proces po kojemu savjetovani prenosi na savjetnika osjećaje i maštanja, pozitivne i negativne, ukorijenjene u reakcijama na značajne ljude iz prošlosti savjetovanoga.

Što ste svjesniji kompliciranih interakcija vaših i tuđih osjećaja, to će manje one izazivati bolne i nepotrebne situacije u vodstvu crkve.

2. Potreba duhovnog vođe da se sviđi drugima.

Svatko od nas želi se sviđjeti drugima. Ako duhovni vođe imaju u tome neobično snažnu potrebu, mogu pretpostavljati da svako i najmanje protivljenje njihovim idejama smatraju znakom kako im se ne dopadaju.

Zreli duhovni radnici shvaćaju da iako bi bilo dobro dopadati se svima, sigurno nije neophodno. Znaju da najčešće njihove ideje o programima i djelatnostima

crkve nisu izravne objave “odozgo”. To im pomaže ne uzimati stvari suviše osobno kada uobičajeni tijekom rasprave i prosuđivanja uključuje mišljenja koja se potpuno razlikuju od njihovih.

3. Potreba duhovnog vođe da bude u pravu. Pastori imaju još jednu zajedničku osobinu s ostalim vođama: potrebu da budu

u pravu. I neki članovi odbora također imaju tu potrebu.

Razvijte dovoljno poniznosti u srcu kako biste članovima odbora mogli reći: “Dečki, možda nisam u pravu” - i budite uvjereni u to. Vaša sposobnost da to priznate potaknut će veće povjerenje u vaše vodstvo. Zdravi ljudi ne očekuju nepogrešivost duhovnih vođa.

Suočite se s tim skrivenim osjećajima: s potrebom da ne budete odbačeni, s potrebom da se sviđite drugima i s potrebom da budete u pravu.

Učinit će vas mudrijim vođom. Manje ćete reagirati impulzivno odgovarajući na takve porive.

također ćete otkriti da vas ogromna većina Božjih ljudi neće odbaciti ili biti ljuta na vas. Naprotiv, voljet će vas i cijeniti mnoge dobre ideje koje će vaše vodstvo uvesti u crkvenu politiku i programe. Cijenit će vas zbog zainteresiranosti za njihove osjećaje. Smatrat će vas vjerodostojnim uzorom, zato jer ste voljni priznati svoje nedostatke. Poštivat će vas i imati povjerenje u vas i vašu službu.

Dr. Richard D. Dobbins

Klinički psiholog, osnivač i klinički direktor organizacije EMERGE Ministries u Akronu, Ohio.

Opće smjernice za pastoralno savjetovanje

1. Čuvajte povjerenje. Iznimka u ovom pravilu bit će postojanje etičkih ili zakonskih razloga koji nalažu prekid povjerenja. Neophodno je da duhovni vođe poznaju zakone svoje države koji se odnose na povlaštenu komunikaciju sa svećenstvom i na izuzetke u povjerljivosti.

2. Izbjegavajte manipuliranje savjetovanoga. Mnogi ljudi u krizi koji traže pomoć duhovnih vođa ranjivi su.

3. Izbjegavajte donošenje odluka umjesto osobe koja traži pomoć. Mnogi ljudi

dolaze duhovnim vođama očekujući božanski objavljene odgovore na njihove probleme. Duhovni vođa svojim pristupom može usmjeriti u savjetovanju, no mora paziti da ne donosi odluke umjesto savjetovanoga.

4. Nemojte na neodgovarajući način prenositi poruke. Ponekad u službi izmirenja ima situacija kada tumačenje ponašanja ili riječi jedne osobe drugoj može biti prikladno ili ozdravljajuće. Međutim, budući da duhovni vođa često ima dodir s obitelji ili skupinom s kojom je savjetovani u sukobu ili ne razgovara s njima ponekad savjetovani želi i očekuje da duhovni vođa bude glasnik. To je neprikladno.

5. Nemojte biti voajer. Duhovni vođa mora paziti da ne traži podatak koji se

ne odnosi na ono o čemu se raspravlja. Traženje informacija na spolno golicava pitanja je neumjesno, nepošteno i kontraproduktivno.

6. Nikada nemojte postati romantično ili seksualno bliski sa savjetovanom osobom. Savjetovanje u četiri oka s osobom suprotnoga spola može biti snažno napasno. Duhovni bi vođa trebao osigurati da netko drugi bude u blizini uređa kad savjetuje osobu suprotnoga spola. U tom slučaju s osobom koju savjetuje treba razgovarati najviše tri puta.

Prilagođeno iz:

Randolph K. Sanders, ur., Christian Counseling Ethics: A Handbook for Therapists, Pastors & Counselors (Downers Grove, Ill.: InterVarsity Press, 1997), 83-84. Korišteno s dopuštenjem.

Charles Finney: Kontroverzni evangelikator

WILLIAM P. FARLEY

Priča o jednom od najpoznatijih evangelikatora svih vremena

U jesen 1821. 29-ogodišnji pravnčki pripravnik počeo je tražiti Gospoda. Prošle je godine probuđenje zahvatilo njegov rodni grad Adams u državi New York. On se opirao bilo kakvom sudjelovanju. Ali nakon toga počeo se moliti. Četrdeset godina kasnije sjeća se svog obraćenja: „Sveti Duh je sišao na mene na način da me potpuno ispunio, i dušu i tijelo. Imao sam dojam, kao da valovi elektriciteta struje kroz mene. Uistinu, izgledalo je kao da dolaze valovi tekuće ljubavi, jer to ne bi mogao opisati ni na koji drugi način. Bilo je to poput daha Božjeg. Jasno se mogu sjetiti, kao da je puhalo u mene, poput velikih krila. Nema riječi kojima bih opisao tu predivnu ljubav koja mi je ispunila srce.¹

Tako je počela služba Charlesa G. Finneya (1792-1875), jednog od najprominentnijih i najutjecajnijih evangelikatora američke povijesti. Finneyeva služba je označila „Drugo veliko buđenje“ (otprilike između 1792.-1835.). Njegovo je vrijeme bilo vrijeme ekspanzije na zapad i populacijskog rasta bez premca. Amerikanci su usvojili doktrinu Manifestirane sudbine i s njom optimizam u ljudsko postignuće i potencijal, jedinstven u povijesti. Finney je bio duhovno utjelovljenje tog ideala. Sumirajući Finneyevu važnost, Mark Noll piše: „Postoje jaki razlozi da Finney zauzme mjesto s Andrew Jacksonom, Abrahamom Lincolnom i Andrew Carnegiem...kao jedan od najvažnijih javnih osoba Amerike u 19. st. Izvan svake sumnje, on sam stoji kao ključna ličnost američkog bijelačkog evangelikanizma nakon Jonathana Edwardsa.²

RANE GODINE

Ubrzo nakon svog obraćenja Finneya je počeo poučavati njegov prezbiterijanski pastor George Gale. Gale ga je ohrabrio da se upiše na fakultet Princeton. Prezirujući i teologiju i teologe Finney je napisao: „Otvoreno sam im rekao da se ne želim staviti pod takav utjecaj kojim su oni bili izloženi.“³ U svojim memoarima, Gale se sjeća da je to bilo drugačije: „Finney nije išao na fakultet jer se nije mogao upisati“. Koji god bio razlog, Finney nije stekao redovnu teološku naobrazbu. Kao rezultat toga njegov ga je prezbiterij stavio da šegrtuje kod Galea i još jednog pastora. 1823. Finney je dobio dozvolu za propovijedanje, a 1824. je primio zaređenje. Upravo u to vrijeme Žensko misijsko društvo poslalo ga je da radi kao evangelikator u zabitim selima na sjeverozapadu države New York. Tamo mu je Bog dao određeni uspjeh. 1825. dolazi do preokreta u njegovoj službi. Finney je pozvan da

**„Postoje jaki razlozi da
Finney zauzme mjesto
sa Andrew Jacksonom,
Abrahamom Lincolnom i
Andrew Carnegiem... kao
jedan od najvažnijih javnih
osoba Amerike u 19. st.**

propovijeda u Uticu, New York, koji se nalazi pored novoiskopanog kanala Erie. To je bio užurbani, rastući velegrad. Dvije je godine Finney propovijedao u Utici i okolnim gradovima, Syracuse i Romeu

sa sve većom djelotvornošću.

Finneyeve tehnike su bile novina. On nije evangelizirao poput svojih prethodnika Jonathana Edwardsa, Georga Whitefielda i Asahela Nettletona.⁴ Da osigura obraćenja, on je namjerno povicivao emotivni ton sastanaka. On je usvojio i popularizirao metodističku praksu pozivanja obraćenika da dođu do propovjedaonice ili da sjednu na stolicu uznemirenosti kako bi donijeli odluku da slijede Krista. S ciljem da izmuči ljude kako bi se obratili, produljivao je sastanke. Ponekad su oni trajali četiri sata i dulje. Ovi oblici manipulacije nisu mogli izbjeći kritikama.

KONFERENCIJA U NEW LEBANONU

Finney je postigao značajan uspjeh, ali zbog svojih novih mjera, podigao se nemali otpor. Njegovi glavni oponenti su bile dvije nacionalne ličnosti, Lyman Beecher i Asahel Nettleton.⁵

U ljeto 1827. u New Lebanonu u državi New York sazvana je konferencija koja je trebala raščistiti njihove razlike. Prema Ianu Murrayu konferencija je bila: “pitanje za ili protiv, ne emocija, već toga mogu li se kao dodatak propovijedanju i molitvi promicati emocije”.⁶ Na jednoj strani su stajali Nettleton i Beecher, na drugoj Finney i oni koji su ga podržavali. Nettleton i Beecher su obojica diplomirali na Yaelu. Oni predstavljaju teološku tradiciju svojih predaka. Finney, bez formalne teološke izobrazbe, predstavljao je osobno tumačenje Pisma i promjenu. Konferencija u New Lebanonu je završila pat pozicijom. Nemogućnost da zaustave

Finneya postala je njegova pobjeda. Dala mu je dimenziju respektabilnosti koja mu je prije nedostajala. Po prvi puta su se crkve u velikim gradovima na istočnoj obali otvorile za njegovu službu. Od ljeta 1827. do jeseni 1829. održao je kampanje u Wilmingtonu, Filadelfiji i New Yorku.

PROBUDA U ROCHESTREU

Od jeseni 1830. do ljeta 1831. Finneyeva služba je dostigla svoj vrhunac u Rochesteru, državi New York. Božji Duh je bio s njim u velikoj sili. Poput Utice, Rochester je bio bučno trgovačko središte pored novootvorenog kanala Erie. Finneyevo djelo je bilo popraćeno takvom Božjom silom da su se poslovi u čitavom okrugu prekinuli kako bi se moglo nazočiti njegovim sastancima. Iz crkve u crkvu gdje bi propovijedao slijedilo ga je veliko mnoštvo. Finneyev biograf Charles Hambrick-Stowe je zabilježio: „Mnogi će reći da je to bilo najveće lokalno probuđenje u američkoj povijesti.“⁴⁷ Navodeći Beechera nastavlja: „Probuda započeta u Rochesteru, a koja se proširila na čitavu zemlju, bilo je ‘najveći Božji vjerski preporod kojeg je svijet ikada vidio u tako kratkom vremenu.’“⁴⁸ Rochesterska kampanja je također ujedinila kršćane oko dva važna socijalna pitanja – uzdržljivost i ukidanje ropstva. Oboje će imati dalekosežne posljedice.

PISANJE I POUČAVANJE

1832. vatre probuđenja počinju se stišavati i Finney preuzima pastoralnu službu u New Yorku. 1835. novoosnovani Oberlin koledž ga poziva za svog prvog nastavnika teologije. Finney je imao 43 godine i bio je iscrpljen. Osjećajući promjenu duhovne klime i toliko potrebit odmora, Finney je prihvatio poziv. Do kraja života on je naizmjenice predavao na Oberlinu i održavao probuđenja u nekoliko mjesta, uključujući New York, Boston i Englesku.

Do tada se Finney držao evangelizacije. Pošto nije izdavao knjige, njegove teološke postavke su bile relativno nepoznate. Sve se to promijenilo 1835. kada je Finney izdao svoje Lekcije o probuđenju. Sažimajući sadržaj Nathan Hatch piše: „Finney pokreće žestoku kritiku kalvinističkog pravovjerja, nemilosrdno udarajući kalvinistički sustav. On nije čuo bezuvjetni autoritet učenja, ruga se

važnosti pažljivo izrađenih napisanih propovijedi, omalovažava rezerviran dostojanstven stil obrazovanih propovjednika. Zadirkuje crkvenu birokraciju, posebno teološke cjepidlake i lovce na krivovjerja koje karakteriziraju Prezbiterijanske

Znam da sam rekao da ću ti uvijek biti na raspolaganju za savjetovanje, ali, mogu li barem završiti propovijed?

Od jeseni 1830. do ljeta 1831., Finneyeva služba je dostigla svoj vrhunac u Rochesteru, država New York. Božji Duh je bio s njim u velikoj sili.

enklave...Finney poziva na kopernikanski preokret kako bi vjerski život postao usredotočen na slušatelje. On prezire formalno studiranje teologije.⁴⁹

Problem je bio u tome što je Finney napisao Lekcije o probuđenju dok je još bio zaređeni prezbiterijanski propovjednik. To je izvelo na otvoreno njegovo protivljenje teologiji vlastite denominacije. Njegovi kasniji spisi potvrdili su njegovo vjerovanje u mogućnost bezgrešnog savršenstva za novoobraćene kršćane, nijekanje pripisivanja Adamovog grijeha i krivice, ljudsku sposobnost da si stvori novu narav, nijekanje otkupljenja i božanske zamjene i moć da se primjenom određenih tehnika proizvede probuđenje. Drugim riječima, on je zanijekao veliki dio westminsterskog vjeroispovijedanja za koji se zakleo da će održavati. On i Asa Mahan (1799.-1889.), predsjednik koledža Oberlin, kasnije su razvili te ideje u one što će postati poznate kao „oberlinska teologija“.

1837. osjećajući pritisak od svojih prezbiterijanskih kolega, daje ostavku na

članstvo u Prezbiterijanskoj denominaciji i povezuje se sa Kongregacionalistima. 1851. Asa Mahan pod pritiskom daje ostavku na mjesto predsjednika Oberlinškog fakulteta i fakultet jednoglasno traži od Finneya da preuzme njegovu poziciju.

Imao je 59 godina. Finney je zadržao to mjesto sve do 1866. kada je dao ostavku radi starosti. Ipak je nastavio predavati na Oberlinu i evangelizirati sve do svoje smrti u kolovozu 1875. godine.

FINNEYEVA SLUŽBA

Finneyeva služba je bila jedinstvena. U vrijeme kada je većina pastora čitala svoje propovijedi, Finney je propovijedao bez napisanih bilježaka i obično bez da se pripremao, ustao je i govorio kako bi ga Duh nadahnjivao. Kasnijih godina je govorio imajući napisane kratke crtice koje su sačinjavale kostur propovijedi. Njegov stil propovijedanja je ponekad bio kritiziran radi njegovog grubog osuđujućeg duha. Finney je prakticirao mnoge inovacije. Pošto nije vjerovao u iskonski grijeh, vjerovao je da se čovjek može okrenuti Bogu u pokajanju bez nadnaravne intervencije. Stoga je bila legitimna svaka mjera koja bi mogla izmamiti odluku za predanje Kristu. Pozivi

naprijed, javne molitve za neobraćene ljude koji su bili nazočni i zahtjevi za trenutačnom odlukom da se slijedi Krista karakterizirali su njegovo djelo. Iako su metodisti i neki baptisti već neko vrijeme prakticirali ove stvari, Finney je bio taj koji ih je popularizirao. Oni su u uporabi i dan-danas. Kao što Murray primjećuje: „Ono što se tamo dogodilo (zapad države New York u Finneyevo vrijeme) postalo je razvođe u povijesti evangelikalizma i doveli do prve velike kontroverze o značenju probuđenja među vođama koji podjednako ispovijedaju svoju vjeru u djelovanje Svetog Duha.“¹⁰ Njemu u zasluge spada i to što je motivirao socijalnu primjenu Evandolja. Finney, Mahan i njihovi sljedbenici su bili vođe pokreta za ukidanje ropstva. Također se snažno suprotstavljao masonima.

FINNEYEVA TEOLOGIJA

Finney je otvoreno bio pelagijanac. Njegovi teološki pogledi koji su već navedeni nadalje otkrivaju njegovu odbornost prema teološkoj izobrazbi. Jedan

povjesničar sažima Finneyevu teologiju: „ Čitava ideja da neobnovljen čovjek biva upravljan palom naravi je potpuno pogrešna...Odluka volje, ne promjena naravi, je sve što se traži za obraćenje...Ako je obraćenje rezultat obraćenikove odluke i ako je zadatak propovjednika poticanje te odluke...tada svaka mjera koja će dovesti neobraćenika do točke trenutnog i apsolutnog obraćenja mora biti dobra.“¹¹ Te su ideje bile protivne prevladavajućoj ortodoksiji koju su mnogi prihvaćali još od vremena kada je Mayflower pristao u Plymouth 1620. godine.

Odakle je onda Finney dobio te ideje? Mnogi povjesničari upućuju na utjecaj Nathaniela Williama Taylora (1786-1858), profesora teologije sa Yaela. Finneyevi pogledi su gotovo identični onima u Taylorovoj „New Haven teologiji“ također poznatoj kao „Nova teologija“¹² „Glas je Finneyev“, opaža Murray, ali je: „razmišljanje Taylorovo.“¹³ Ili, kako je to iskazao Nathan Hatch: „Apstrakcije New Haven teologije su odjednom oživjele u grubom, bučnom fanatizmu (Finneyevih) Novih mjera“

Konačno, New Haven teologija, koju je Finney popularizirao prouzročila je raskol. 1838., prezbiterijanci su se podijelili na Staru školu i Novu školu. Prvi su predstavljali teološku tradiciju koja je kroz puritance naslijedena od Reformacije. Druga je utjelovila Taylorovu i Finneyevu novu teologiju.

FINNEYEVE JAKE STRANE

Finneye mnoge jakosti nam pomažu da objasnimo kako ga je Bog upotrebljavao na takav silan način. Jedna od njegovih jakosti je bio njegov molitveni život. Bio je on čovjek dugih i intenzivnih molitava, disciplina koju treba svaki pastor imati. Finney je mislio da može određenim tehnikama pokrenuti probuđenje, ali njegov molitveni život je bio puno veći doprinos tomu. Često je provodio sate u molitvi i prije i poslije sastanaka probude.

Njegova druga jakost je bilo slobodno pomazanje sile Svetog Duha koje je počivalo na njemu. Ljudi bi često zamukli dok bi propovijedao. Tada bi pali pod dubok probadajući osjećaj vlastitih grijeha, koji bi kao rezultat imao veliki broj obraćenja

Kristu, što se ne može objasniti kao rezultat samo ljudskog djelovanja.

Finneyeva treća snaga je bila njegova radna etika. Kada je održavao sastanke probude, radio bi i po 16 sati dnevno, 7 dana u tjednu. Nakon takvog velikog napora, kako bi povratio snagu, svakog bi se ljeta odmarao po nekoliko tjedana na farmi svog tasta u državi New York.

Četvrto, Finneyev evangelizatorski žar nije imao premca. Volio je izgubljene i radi njihovog spasenja sebe nije nimalo štedio.

SLABOSTI

Finney je također imao slabosti koje su dugoročno ograničavale njegovu korisnost u crkvi i u nekim slučajevima su među neodlučnima proizvele popriličnu štetu.

Prva je bila njegov mentalitet „usamljenog jahača“ – samo ja i Biblija. Za Finneya su teologija i crkvena povijest bili strani teritorij. Radi toga je često bio nepoučljiv i nevoljan za ispravke. (Podsjetimo se njegove nevoljkosti da poslušati starije na konferenciji u New Lebanonu 1827.)

Kao primjer, Finney je napisao: „Postoji veliko neznanje u crkvi po pitanju probuđenja...Postoji mali broj onih koji o toj temi imaju stvarnog znanja.“¹⁴ Ali velika probuđenja su se događala u Sjevernoj Americi i Engleskoj još od 1790. Vjerojatno najveće probuđenje u povijesti, Veliko buđenje, dogodilo se za vrijeme Whitefielda, Edwardsa i Wesleya u 1740-ima. Ignorirajući nedavnu povijest, Finney misli da je on prvi koji uistinu razumije probuđenje.

„Finney je započeo vlastitu vjersku potragu“, primjećuje Nathan Hatch, „nijećući snagu naslijedenog religijskog autoriteta. On se oslanja na svoj, premda teološki neobrazovan, prosvijetljen razum.“¹⁵ Taj ga je položaj odvojio od povijesnog kršćanstva u mnogim značajnim teološkim pitanjima, od kojih smo neka već dotakli.

Njegova druga slabost, koja se nadovezuje na prvu, je uzvisivanje razuma nad objavu. Finney je zahtijevao da se mnoge biblijske misterije trebaju ugurati u racionalne ljudske formule. Finney se borio da: „prilagodi kršćanske istine u takav

harmoničan sustav mišljenja da se diktatu razuma ne može nanijeti nikakvo nasilje“, kako primjećuje Murray. „To je bio, kako je sam često govorio, veliki cilj u njegovom životu. (uz spašavanje duša)“¹⁶ Finney nije prihvaćao misterije, poput sukladnosti Božje suverenosti i čovjekove odgovornosti.

POUČAK

Iz Finneyevog života možemo naučiti mnoge lekcije. Prva, Bog uživa koristiti nesavršene posude. Bog je svoju silu usavršio u Finneyevim slabostima (2 Kor 13,4). To bi trebalo ohrabriti svakog pastora. Usprkos Finneyevim nedostacima, Bog se radovao upotrebljavajući ga. Usprkos našima, Bog će i nas upotrijebiti.

Drugo, moramo znati razlučivati. Božja nadnaravna sila ne znači prihvaćanje svega što čovjek vjeruje ili čini. Bog je pomazao Samsona iako je on spavao sa filistejskom prostitutkom. Bog je pomazao i ljubio Charlesa Finneya iako je on odbacio teologiju istočnog grijeha i otkupljenja božanskom zamjenom.

Ali i suprotno je također istinito. Čovjekov pad ne negira Božju sposobnost da radi kroz njega. Bileam je bio idolopoklonik, ali Bog je ipak proročanski progovorio kroz njega. Od Finneya učimo da ne odbacujemo Božju silu na čovjeku samo zato što njegov život ili doktrina nisu savršeni.

Treće, naše će teološke pretpostavke odrediti našu praksu. Finneyeva New Haven teologija je odredila njegove evangelizacijske tehnike. On je prenaglašavao važnost ljudske odluke jer je odbacio istočni grijeh. Njegovo visoko vrednovanje uloge čovjeka je odredilo njegovu evangelizacijsku praksu. Na isti način i naše teološke pretpostavke određuju našu praksu.

Četvrto, budite ponizni. Ne budite „usamljeni jahači“. Čitajte crkvenu povijest i učite od nje. Proučavajte teologiju velikih kršćanskih mislilaca poput Augustina, Kalvina, Luthera i Edwardsa. Nećete se razočarati.

William P. Farley

Pastor Grace Christian Fellowship, Spokane, Washington.

Bilješke

1 C. G. Finney, *The Autobiography of Charles Finney* (Minneapolis: Bethany, 1876. Reprint 1977), 21,22.

2 Mark A. Noll, *A History of Christianity in the United States and Canada* (Grand Rapids: Eerdmans, 1992.), 176.

3 Finney, 47.

4 Za više informacija o metodama njegovih predhodnika vidi William P. Farley, „Asahel Nettleton – The Forgotten Evangelist“, *Enrichment* (jesen 2005).

5 Vidi William P. Farley, „Asahel Nettleton – The Forgotten Evangelist“, *Enrichment* (jesen 2005).

6 Ian Murray, *Revival and Reevaluation* (Edinburgh: Banner of Truth, 1994), 245.

7 Charles E. Hambrick-Stowe, *Charles Finney and the Spirit of American Evangelism*

(Grand Rapids: Eerdmans, 1996), 110.

8 Ibid, 113.

9 Nathan Hatch, *The Democratization of American Christianity* (New Haven: Yale, 1989), 197.

10 Murray, 227.

11 Murray 245,246.

12 Vidi William P. Farley, „Asahel Nettleton – The Forgotten Evangelist“, *Enrichment* (jesen 2005.)

13 Murray, 262,263.

14 Murray, 248.

15 Hatch, 199.

16 Murray, 256. Ovo je citat iz Finneyevih memoara

Šest bitnih odgojnih elemenata obučavanja

DR. DON R. SIMMONS

U Efežanima 4,11-12 Pavao jasno ističe da je uloga pastora, učitelja, evangelizatora i proroka obučavanje (ili priprava) svetih za djelo služenja. No nije u pitanju poznavanje ove zapovijedi. Ključno pitanje je kako? Što znači obučavanje? Je li to poučavanje? Pribavljanje sredstava? Izgrađivanje umijeća? Propovijedanje? Odgovor uključuje sve navedeno. No, kako pastori mogu započeti proces obučavanja u svojim crkvama? Kako da pastori pokrenu svoje crkve od sjedenja k služenju, od održavanja k misiji?

Sljedećih šest elemenata dokazali su se bitnima u tisućama crkava i organizacija. Smatrani su nezaobilaznima u vođenju ljudi k prepoznavanju njihova Bogom-danog potencijala i punom korištenju njihovih darova, čežnji, iskustava i talenata. Mnogi su crkveni vođe samo održavali stav iz područja snova: ako izgradimo, oni će doći; a ako dođu, služiti će. Nažalost, u većini crkava u Sjevernoj Americi to ne vrijedi. Pavao je napisao crkvenim vođama u Efezu da oni moraju obučiti. Dakle, kako izgleda obučavanje?

OBUČAVANJE

Obučavanje je više od govorenja i slušanja. Obučavanje uključuje prijenos podataka, praksu, oblikovanje, odaziv i praktičnu primjenu. Obučavanje nije govorenje, a slušanje nije učenje. Pastori često previđaju prilike za obučavanje. Mnoge crkve imaju ljude koji uvode posjetioce na njihova mjesta koji nikada nisu bili poučeni kako prikupiti dobrovoljni prilog, pozdraviti ljude, uputiti do toaleta, dječjih prostorija, nedjeljne škole i odgovarajućim pravilima pristojnosti, prikladnom oslovljavanju i ophođenju kao crkveni predstavnici. Jedna kalifornijska crkva provodi petominutno obučavanje prije svakog bogoslužja za sve koji su odgovorni za doček i prikupljanje dobrovoljnog priloga da ih se opremi, ohrabri, moli za njih i istakne činjenica da su oni prvi u upoznavanju gostiju s radosnom viješću. Obučavanje je najbolje kada je TNV (točno na vrijeme,

ne mjesecima unaprijed), u malim dozama (bolje u minutama, a ne satima) i TNM (točno na mjestu, odnosno, u crkvenoj prostoriji, a ne u učionici).

Mnoge crkve imaju članove koji su profesionalni treneri u poduzećima, udrugama i klubovima. Kad ih pastori pozovu obučiti crkvene vođe pastori postaju katalizatori za pomoć u povezivanju njihove profesionalne karijere s nadarenošću i pozivom. Ako su pastori ozbiljni za obučavanje i umnožavanje službi a ne samo za održavanje i opstanak, moraju vjerovati da ako je određena služba dovoljno važna za vršenje, dovoljno je važna i za obučavanje.

Drugo, pastori moraju shvatiti da samo obučavanje nije odgovor. Mogu se obučiti brojni sluge, no možda neće biti gorljivi, uključeni ili predani da bi ostali samo zato što su obučeni. Pastori moraju zapamtiti da, prije nego dobrovoljci dobiju položaje ili titule, oni su sluge koji imaju otvoreno srce i dušu potaknute od Duha za služenje.

Obučavanje je više od govorenja i slušanja. Obučavanje uključuje prijenos podataka, praksu, oblikovanje, odaziv i praktičnu primjenu. Obučavanje nije govorenje, a slušanje nije učenje. Pastori moraju zapamtiti da, prije nego dobrovoljci dobiju položaje ili titule, oni su sluge koji imaju otvoreno srce i dušu potaknute od Duha za služenje.

Upravo zato je drugi element važan, no često previđen u žurbi da posao bude obavljen što prije.

POTVRĐIVANJE

Potvrđivanje ne znači zahvaljivanje; to je potvrđivanje ljudi za ono što oni jesu, ne ono što čine. Crkveni vođe često zaboravljaju da ljudi trebaju znati kako su važniji od onoga što čine. Koliko često pastori pokazuju dobrovoljcima da čak i ako ni jedno dijete

Sljedećih šest elemenata dokazali su se bitnima u tisućama crkava i organizacija.

u crkvi nisu poučili, ni jedan auto nisu parkirali, nisu složili ni podijelili ni jednu crkvenu brošuru, svejedno će biti i dalje voljeni, potrebni i ljubljeni od Boga?

Bog nas ljubi. Stvorio nas je ne zbog onoga što možemo učiniti, već da bi bio s nama u odnosu koji se zasniva na ljubavi. Ne možemo ući u nebo kroz svoja pravedna djela kao što ne možemo nadmašiti Božju dobrotu. Bog je suveren i on ima kontrolu. Naša aktivnost, čak i naša najbolja crkvena aktivnost ne može promijeniti njegovo mišljenje ili ljubav prema nama. Naša je uloga kao vođa ponuditi to isto potvrđivanje onima koji služe.

Dobrovoljci moraju znati da je važan njihov odnos s pastorom, a ne posao koji obavljaju. Pastori mogu postati toliko usredotočeni na zadatak vršenja crkve da zaboravljaju kako smo pozvani biti crkva. Pastori trebaju reći svojim ljudima: «Drago mi je što si dio našeg zajedništva. Tvoja prisutnost me ohrabruje. Ti si mi na blagoslov».

Mnogi pastori možda moraju naučiti potvrđivati druge bez dodavanja konotacije o njihovu radu. Koliko često nazovete članove i kažete im da su važni vama i Božjem kraljevstvu, ili da cijenite njihovo služenje ali da njih cijenite još više?

Često vođe nisu u stanju izraziti potvrđivanje ljudima koje oni vode zato jer i sami nisu nikada doživjeli potvrđivanje. Ako pastori vjeruju kako je svaka osoba koju Bog dovede u crkvu čudesno stvorena, kraljevski svećenik, živi kamen i obećanje Božjeg otkupiteljskog djela bit će manje skloni koristiti ljude za rast svojih organizacija i postati spremniji izgrađivati ljude kao učenike.

Obučavanje i potvrđivanje idu ruku pod ruku. Kad su ljudi obučeni to potvrđuje da je Božja milost i milosrđe djelatno u njima, te da Bog želi da rastu kao učenici.

Opremanje je više od obučavanja i potvrđivanja. Treći je element bitan za pribavljanje ravnoteže i oštrenja koje je ljudima potrebno.

ODAZIV

Odaziv se često previđa zato jer je većina ljudi navikla na negativan odaziv ili ne-

hajne komplimente koji ih tek malo potiču na služenje i učenje na većoj razini. Odaziv koji je istinit, zasnovan na ljubavi i pun milosti može mnogo učiniti u razvijanju služu u snažne vođe. Stoga je neophodno shvatiti što je odaziv i kako ga koristiti. Postoje tri uobičajena oblika odaziva. Prvo, ima komplimentata poput: «Pastore, učinio si dobar posao». Komplimenti su često općeniti, obično ugodni, većinom verbalni i malo pomažu u poboljšanju provedbe, vrednovanju obučavanja ili poticanju na ljubav i dobra djela. Komplimenti se mogu usporediti s dječjim mjehuricama. Lijepo ih je gledati, uživati u njima na trenutak, no teško ih je uhvatiti i ponovno ih upotrijebiti. Dobro. Lijepo. Zgodno. Adekvatno. Te riječi zvuče pozitivno, no nemaju dugotrajnu korist. Pomažu li ljudima krenuti u drugu razinu služenja i vodstva? Znaju li radnici što treba odbaciti? Nude li komplimenti načine za poboljšanje? Znaju li ljudi kako ponoviti određenu izvedbu i aktivnost kako bi ponovno dobili kompliment? Komplimenti su poželjni, no samo komplimenti nisu dovoljni za rast ljudi. Drugi oblik odaziva je nešto uobičajeniji. Često se upotrebljava kao oružje i koristi se kada rast i napredak postaju manje važni u odnosu na zadobivanje poslušnosti i pobjede. Takav vid odaziva je kao snažno udarena bejzbol lopta. To je kritiziranje.

Kritiziranje je kao i bejzbol lopta teško. Boli, čak i onda kad nema tu namjeru. Kad kritiziranje udari, pogotovo neočekivano, ostavi modricu. Ljudska je sklonost uzvratiti, osvetiti se i razoriti. Kritiziranje često dolazi kad su ljudi umorni, kao što je po završetku služenja ili poučavanja. Kritiziranje ne može čekati, ne daje procjenu učinjenoga niti pospješuje učenje. Većina ljudi zna što znači kritiziranje i mogu to spremno koristiti.

Kritiziranje postaje dio ljudi još u ranoj dobi. Iako crkva nema monopol nad kritiziranjem, pogodno je mjesto za prakticiranje. Kada dođe do kritiziranja, ljudi se često povuku, brane se, raspravljaju ili se povlače kako bi izbjegli onoga tko ih kritizira. Pismo upozorava na kritizerski duh. Međutim, sve dok se u našim crkvama ne razvije milosrdan proces za pružanje odaziva, kritiziranje će se i dalje koristiti.

Treći oblik odaziva je kritika. Ovaj oblik nudi pozitivnu alternativu i za komplimente i za kritiziranje.

Postoji umjetnost u davanju kritike kao odaziva. Vođe trebaju prakticirati davanje i primanje kritike. Budući da ima puno prilika kada kritika nije ni opravdana ni dobrodošla, pastori moraju naučiti kada dati kritiku kao i različite tehnike njezina davanja.

Kritika se može dati samo kada se zatraži i dobije dopuštenje. Kad sam iscrpljen od

poučavanja ili propovijedanja, to nije vrijeme za kritiku. Ali kad pregledavam svoje bilješke ili ponovno razmišljam o procesu, cijelim, osmišljenu ljubaznu kritiku.

Započnite kritiku pitajući: «Mogu li vam dati svoj osvrt»? Kritika treba doći iz prve ruke, iz perspektive očevica. To otklanja mogućnost za ogovaranje i podmetanje.

Budući da kritika može biti i pozitivna i negativna, dvije najvažnije riječi u pružanju kritike su «sljedeći put». Minulo djelo ili stav se ne mogu promijeniti, no na ponašanje se može utjecati i promijeniti ga sljedeći put. To je način kako Bog postupa s ljudima. Oprašta nam našu prošlost i baca ju u dubine oceana. Zatim nas vodi do sljedećeg puta.

Kritika obično traži određeno preispitivanje sebe. Primjerice, «Kako misliš da ti je išla ta lekcija»? Kritika nudi akcijske korake za sljedeći put – poboljšati, ispraviti, ponoviti, izoštriti i rasti. Kritika, kada je dana pravodobno i na ljubazan način, mnogo

Kritiziranje postaje dio ljudi još u ranoj dobi. Iako crkva nema monopol nad kritiziranjem, pogodno je mjesto za prakticiranje. Kada dođe do kritiziranja, ljudi se često povuku, brane se, raspravljaju ili se povlače kako bi izbjegli onoga tko ih kritizira.

može pomoći pospješiti ono što je i onako dobro. Budući da davanje kritike nije nam svojstveno, pastori moraju koristiti prilike za prakticiranje davanja i primanja kritika kao neophodan oblik osvrta.

Sljedeći je element bliski rođak odazivu i često biva njime zamijenjen, kao i s planiranjem. Ovaj je element bitan jer stavlja pastore u često previđenu ulogu procjenitelja.

PROCJENA

Pastori ne procjenjuju ljude; Bog to čini. Pastori mogu ponuditi potvrdu, zahvalnost, ukor, obučavanje i stegu, no ne bi trebali procjenjivati. Pastori, međutim, mogu procjenjivati programe i procese.

Duhovni vođe moraju ozbiljno voditi računa o tome kako postižu svoje ciljeve, rade, obavljaju svoju službu, služe i obučavaju. Dobra procjena trebala bi voditi k dobrom planiranju, a dobro planiranje trebalo bi voditi k izvrsnosti u služenju. Procjenjivanje znači sagledavanje što je funkcioniralo a što nije, a ne tko je radio a tko nije. Procjenjivanje pribavlja pomagala i podatke za ono što treba zaustaviti, započeti i nastaviti u sljedećem razdoblju, a učenici su potaknuti na rast.

Procjenjivanje uključuje sve nepristrane osobe u službi, a ne samo one koji daju svoj pristanak. Procjenjivanje treba biti usredotočeno na budućnost: Kako se ovo može učiniti bolje sljedeći puta?

Mnoge su crkve, međutim, načinile procjenjivanja i nisu ništa učinile s time. Te su procjene dale zanimljive podatke, no crkva nije primijenila naučene lekcije iz procesa procjenjivanja.

Moguće je, također, da su se pastori opekli zbog kritiziranja u prošlim procjenama i sada nisu spremni na procjenjivanje. To upućuje na poantu da većina crkava ne razumije u potpunosti osvrt ili procjenjivanje. Kada se ljude procjenjuje prije nego što ih se obuču, potvrdi ili im se ponudi osvrt, crkva im prenosi poruku kako su zadaci važniji od ljudi. U Božjoj crkvi nije najvažnije imati uspješne programe, već odgojiti uspješne učenike.

Crkve su često spremne procjenjivati projekte ili programe odmah nakon završetka bez odvajanja vremena za sagledavanje rezultata projekta ili programa. Procjenjivanje zahtijeva vrijeme. Procjenjivanje mora biti planirano i objektivno. Ljudi koji su stvorili te događaje često su nevoljni i suviše iscrpljeni da bi procjenjivali. Oni nisu skloni biti objektivni kao što bi bio vanjski promatrač.

Tijekom nedavnog projekta kojega je organizirala moja služba pozvali smo vanjsku promatračicu da prisustvuje na našim sastancima planiranja, na događaju i okupljanjima nakon događaja, te joj dali pristup našoj pismenoj

razmjeni komunikacija. Ona nam je ponudila zadivljujuću procjenu naših procesa komuniciranja, naših ustaljenih navika i naših tamnih mrlja. Također nam je ponudila neke konstruktivne prijedloge za poboljšanje načina na koji služimo ljudima. Njezina se procjena pokazala ključem za djelotvorno služenje većem broju ljudi u njihovu preobražavajućem životnom procesu.

Vođe trebaju biti ponizni i autentični da bi zatražili osvrt ili procjenu, inače će nastaviti sa svojim starijima navikama i odbaciti nove uvide i učenje koje Bog provida kroz nekoga tko promatra sa strane. U mnogim našim zajednicama postoje ljudi koji imaju dar raspoznavanja i mudrosti. Treba im dati prilike da služe kao promatrači procesa. Mudar vođa tražit će procjenu i izvući pouku iz nje.

PRIZNANJE

Prva Solunjanima 5,12 kaže: "Priznajte one koji se trude među vama". Priznanje se razlikuje od potvrđivanja. Potvrđivanje časti ljude zbog onoga tko jesu, a priznanje potvrđuje ono što ljudi čine. Priznanje kaže: Hvala ti. Primijetili smo. Dobro si služio. Stalo nam je do tebe.

Istraživanje dobrovoljnog vodstva pokazuje da ljudi ne služe zato što će dobiti priznanje ili biti cijenjeni, no bez toga neće služiti jako dugo. Davanje časti je najbolje kada je osobno, pojedinačno, dolazi od ljudi kojima se služi i služi kao trajan podsjetnik da učinjeni posao donosi promjenu u životima ljudi. Jedan članak u časopisu Journal of Volunteer Administration pokazao je da je jedan od glavnih razloga zašto ljudi napuštaju volonterske položaje taj što osjećaju da nisu cijenjeni – ne primaju nikakvo priznanje. Za priznanje nije potrebno ništa osim vremena. Najbolje priznanje često je kratko pisamce, ljubazan telefonski poziv ili obazriva e-mail poruka koja je osobna i odnosi se na konkretno služenje osobe, a ne na područje njezina cjelokupnog služenja. Mnogi pastori planiraju vrijeme tijekom službe štovanja kada pozivaju one koji služe da ustanu kako bi im odali priznanje. Iako je taj stav plemenit, sam čin ne doprinosi poticanju drugih na služenje, niti pak adekvatno časti one koji služe.

Zamislite si, 68-godišnja udovica odlazi od kuće u 6 i 30 u nedjelju ujutro. Mijenja dva autobusa kojima stiže do crkve u centru, udaljene nekoliko stambenih blokova od stanice. Tu udaljenost prelazi pješice, ulazi u crkvu, priprema učionicu za nedjeljnu školu, dočekuje 24 djece iz drugog i trećeg razreda, svakoga od njih pozdravlja poime, dobro ih poučava zbog temeljite pripreme, grli ih na odlasku te ih podsjeća kako će ih nazvati tijekom tjedna da vidi jesu li naučili napamet biblijski redak. Zatim prisustvuje na službi štovanja, pjeva u zboru, stavlja svoju desetinu u košaricu i ručuje se s pastorom pri odlasku.

Vratimo se nakratko do nedjeljnog bogoslužja tijekom kojega se odaje priznanje onima koji dobrovoljno služe i kad su ju zamolili da ustane zajedno s 30 drugih učitelja, đakona, vozača autobusa i uredskih pomoćnika. Ovo ne izgleda kao priznanje ili cijenjenje, no standardna je praksa u mnogim crkvama. Ipak, ova će ista udovica često služiti na obilježavanju godišnjice dolaska pastora, na dočeku novog glazbenog pomoćnika donoseći pripremljenu hranu i čak prirediti domjenak povodom odlaska mladih koji će služili tijekom ljeta. Ona je prava osoba. Nikada nikome neće reći da joj je potrebno ili želi priznanje; njezino služenje nije stvar ponosa. Služenje je djelo služećeg vodstva i poniznosti, i crkve trebaju častiti i odavati priznanje onima koji služe u crkvi i društvu.

DOBRO PRIZNANJE:

- Cijeni - kaže hvala ti što mariš, služiš i daješ.
- Vrednuje – kaže, služenje koje često mnogi ne vide potrebno je, važno, proslavlja Boga i od vitalne je važnosti za Božju crkvu i rad Kraljevstva.
- Poučava – šalje poruku drugima koje su prilike za služenje otvorene i što služenje čini onome koji služi kao i onima kojima se služi. Mnoge crkve neće tražiti ili uključiti

dobrovoljce u služenje a da najprije nisu odali priznanje onima koji već služe.

- Služi kao sjećanje – obilježava svete trenutke u služenju kao primjere za one koji služe. Služi kao sjećanje da je sluga živio, služio dobro i vjerno, davao svoje vrijeme, talent i blago, te služio kao orijentir za duhovni rast i onima koji služe i onima kojima se služi.

Većina crkava nema problema s brojanjem novčića i ljudi – desetine i posjetitelja – no samo mali broj crkava broji sate služenja i dugotrajnost služenja. Izraz «računamo ono što vrijedi, i ono što vrijedi računa se» još je točniji kad je riječ o davanju priznanja onima koji služe vjerno – i plaćenom i neplaćenom osoblju, rukopoloženim i nerukopoloženim, i za služenje u crkvi ili u društvu. Odavanje priznanja donosi rast i novu odlučnost za služenje.

Dobro priznavanje je i opipljivo i neopipljivo, te se ne zaboravlja lako. Još uvijek čuvam uspomene priznanja koja sam primio u svojoj službi kao pastor za rad s djecom u Texasu prije 25 godina. Te su uspomene podsjetnici da me je Bog upotrebljavao i da me još uvijek upotrebljava. Bog želi da i druge uvedem u vođenje služenjem.

Crkveni vođe mogu postati toliko zaokupljeni obavljanjem posla, da propuštaju odati priznanje upravo onim ljudima radi kojih je taj rad važan – onima koji se trude zajedno s njima. Ovo ovjekovječuje legendu da pastor, đakon ili starješina mogu sami obaviti posao.

REFLEKSIJA

Naša evanđeoska baština ne naglašava često teološku ili drugu refleksiju. Refleksija znači pogledati unazad, sagledati i ponovno razmotriti. Kao što zrcala i polirane površine odražavaju svjetlo, Božji narod odražava njegovo svjetlo kroz djela služenja. Pastori su ponekad zaokupljeni prelazenjem sa zadatka na zadatak ili s jedne vrste služenja na drugu, i ne uspijevaju usporiti i osvrnuti se da bi vidjeli gdje i na koji način je Bog radio, te kako ih je upotrijebio u ispunjavanju svojih ciljeva.

Postoje podsjetnici na refleksije kroz čitavu Bibliju, od Mojsijeva susreta s gorućim grmom do Pavlovog odražavanja svoje potrebe da bude «razapet s Kristom» (Gal 2,20) i da «ima udio u njegovim patnjama» (Fil 3,10). Jona se osvrnuo na bršljan koji je izniknuo (Jona 4,5-6). Marija je čuvala sve te riječi i razmišljala o njima u svojem srcu (Lk 2,19). Isus se povukao i ostavio svoje učenike da bi bio sam sa svojim Ocem (Lk 22,39-41; Iv 18,1).

U Novome zavjetu postoji jasan model kako su se Isus i njegovi učenici poslije služenja povlačili na samotno mjesto kako bi se osvrnuli na ono što se upravo dogodilo. C. S. Lewis je napisao: «Možemo imati iskustvo a propustiti njegovo značenje». Često se možemo uhvatiti u zamku doživljavanja Božjega djelovanja u i kroz naše živote, a istovremeno propustiti značenje i poruku

zato jer smo bili zaokupljeni branjem kupina umjesto opažanjem «Božjega gorućeg grma» (Elizabeth Barret Browning).

Refleksija postavlja dva pitanja: Dakle što? i Što sada? Važno je postaviti ta pitanja nakon bogoslužja, nakon vremena s Božjim ljudima nakon misijskoga putovanja ili projekta služenja i nakon poučavanja u nedjeljnoj školi ili biblijskog proučavanja. Ljudi služe vjerno kada svoja djela služenja mogu povezati sa svojim sustavom vjeronanja i poslanjem svoje crkve. Također trebaju načiniti duhovnu poveznicu između djela i služenja i onoga što čuju i uče. Bog poučava svoju djecu kroz njihove postupke, a osvrti omogućavaju njezgovoj djeci naučiti te lekcije.

Poslije projekta služenja starijem paru, upitao sam studente s fakulteta koji su pomagali da mi kažu što misle o tom popodnevu. Započeli su s: «Umoran sam, ali sam ugodno umoran zato što znam da smo učinili nešto dobro».

Zatim sam upitao: «Dakle, što»? S tim izazovnim pitanjem počeli su govoriti o želji biti sličniji Isusu, imati srce za slabe, bespomoćne i obespravljene.

S pitanjem »Što sada»? počeli su prenositi služenje u svoje planove i učenje. Projekt služenja postaje lekcija o Božjoj sućuti, Božjem kraljevstvu i Božjoj milostivoj dobrobitivosti.

Mogli smo napustiti projekt služenja, otići kući, istuširati se, objedovati i biti gotovi za taj dan. No, osvrta na kraj služenja pomogao je sudionicima da rastu duhovno. To je razlog zašto osvrta dolazi nakon ostalih bitnih elemenata obučavanja, potvrđivanja, odaziva, procjenjivanja i priznanja.

Kad bi vođe prakticirali te elemente u svakoj službi crkve, programu i inicijativi, ljudi bi bili poučeni na načine koje mogu ponoviti i nasljedovati. Primjena ovih šest elemenata zahtijeva više vremena. No, služimo Boga koji je stvorio vrijeme i drži naše živote u svojim rukama. Prvenstvena uloga crkvenog vodstva je «opremiti svete za djelo služenja» (Ef 4,11-12). Ako nemamo vremena za holističko opremanje s izvrsnošću i dobrom nakanom, što drugo radimo?

Dr. Don R. Simmons

Direktor Leadership Equipping and Development, Fresno, California.

A.W. Tozer Potraga za Bogom

Evandeoska crkva Sarajevo,

Sarajevo, 2006., 121 str.

Recenzija: Goran Punda

Oko 9 sati navečer, konduker je pokucao na vrata kupea. "Želite li da vam donesem nešto za jelo?", upitao je putnika. "Da", odgovorio je on: "Molim vas, donesite mi malo prepečenca i čaja." Ispred sebe je imao mali stolić za pisanje koji mu je konduker već ranije donio i na njemu ništa drugo osim Biblije.

Nastavio je s pisanjem čitavu noć, dok je vlak prevaljivao veliku udaljenost od Chicaga do McAllena u Texasu, mjesto gdje je A.W. Tozer putovao, prihativši poziv da propovijeda u tamošnjoj crkvi, upravo zato kako bi imao dosta vremena za pisanje i razmišljanje. Rano ujutro, dok je vlak ulazio u stanicu, nedorađena verzija Potrage za Bogom (The Pursuit of God) je bila gotova. Uspjeh knjige je ugodno iznenedio samog Tozera te ga katapultirao u sam vrh tada (1948.) relativno male grupe autora evandeoskog usmjerenja. Do danas je Potraga za Bogom doživjela mnoga izdanja, prevedena na preko dvadesetak jezika i što se tiče engleskog jezika prešla milijunsku nakladu. Osobno sam se s Tozerom i njegovim djelima upoznao relativno nedavno te odmah bio privučen njegovom stilu, svojevrsnom duhovnom intelektualizmu, jer se u kršćanskoj literaturi i danas rijetko susreće takva sinteza.

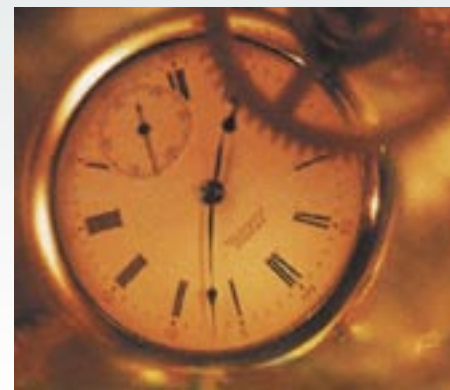
Naime Tozer je bio svojevrsni moderni mistik, ljubitelj duhovne literature kršćanskih mistika, od Tome Kempenca, Ivana od Križa, Fenelona, Madame Jeanne Guyon,

Meistera Eckharta, Nicolasa Hermana do Juliane od Norwicha i drugih. Od njih je naslijedio glad za Bogom i načela molitve i duhovne potrage koja nikada nije prestala. Tozer je uz to bio gladan i znanja, gutao je knjige, klasike književnosti, filozofiju, proučavao etimologiju stekavši tako veliku intelektualnu širinu, vokabular i stil pisanja. Dugo je godina, uz pastorsku službu u Chicagu, kasnije i Torontu, bio glavni urednik Alliance Witness, denominacijskog časopisa kome je naklada narasla upravo zbog njegovih uvodnih kolumni, i koje su dan danas, zapravo, izvor za mnoge Tozerove knjige koje se još uvijek tiskaju, iako je on sam za života objavio samo njih devet.

Potruga za Bogom je njegov prvi i najpoznatiji duhovni traktat, čija je osnovna teza da ljudsko srce svoje istinsko ispunjenje postiže jedino u Bogu. Iako joj je prišao iz raznih kuteva, nikada se nije udaljio od glavne teme, odnosa Boga i čovjeka, načina kako ga izgraditi i kako ga zadržati. Tozer progovara o grijesima koji se danas kao i u njegovo vrijeme toleriraju u crkvi, o ljudskoj prirodi, vjeri, lošem stanju crkve te površnoj i lažnoj duhovnosti. Kako čuti Božji glas i koje su prepreke, kako se moliti i služiti Bogu radeći svakodnevne poslove, teme su na koje nam Tozer daje vrlo praktične savjete bez imalo demagogije svojstvene mnogim tumačima biblijskih navoda. Iako su mnoge knjige napisane na tu temu, malo se koja može mjeriti s ovom, i po stilu, i po istinama koje

se otkrivaju, i po dubini i duhovnosti kojoj nas autor, koji je sve samo ne puki teoretičar na tom području, želi privući.

Premda je prošlo više od godinu dana od njenog objavljivanja, prilike nam nisu dopuštale da na ovom mjestu ranije objavimo kratak pregled ovog po opsegu malog, ali po svemu drugome kolosalnog djela. Sada želimo to ispraviti, te najtoplije preporučiti ovu knjigu koja bi se, poput ostalih kršćanskih klasika, iznova trebala čitati, proučavati, o njoj razmišljati i uz nju moliti, dopuštajući da nas njena poruka ponese u slavljenje, sve bliže i bliže Bogu koji je najveće čovjekovo uživanje i radost. Kako nam i sam Tozer otkriva: "Budi uzvišen", jezik je pobjedonosnog duhovnog iskustva. To je mali ključ koji otključava vrata velikog bogatstva milosti. To je centralna stvar u Božjem životu unutar duše. Neka čovjek koji ga traži, dosegne mjesto gdje se život i usne spajaju da bi neprestano govorile: 'Budi uzvišen', i tisuću malih problema riješit će se odjednom."

"Kako čovjek moli - takav je!"

A. W. Tozer

Srcokret

Zagreb 01-04/05/2008

Okretanje srca Bogu
Međunarodna konferencija za mlade

Ingolf Ellssel
Predsjednik Pef-a

Anthony Skinner
Veliki koncert na Trgu bana J. Jelaića

www.srcokret.com
info@srcokret.com

EPC

EVANGELSKA
PENTEKOSNA
CRKVA U RH

GRAD
ZAGREB